

Inhoud

Hoofstuk 1: Klankleer.....	5
Begripstoets (bl. 1–3).....	5
Spraaaklanke in Afrikaans.....	5
Vokale – drie groepe vokale (bl. 3–4).....	5
Diftonge (bl. 5).....	6
Konsonante (bl. 5).....	6
Klankverskynsels (bl. 6)	6
Gekombineerde oefening	6
Assimilasie (bl. 6).....	7
Lettergrepe (bl. 7–9)	7
Klankgrepe (bl. 9–10).....	8
Beklemtoning (bl. 10–11)	8
Hoofletters (bl. 11–12).....	8
Leestekens.....	9
Hersiening (bl. 13–16).....	9
Hoofstuk 2: Woordvorming.....	11
Begripstoets (bl. 17–19).....	11
Kern en bepaler (bl. 19–20)	11
Simpleks en kompleks (bl. 21–22).....	12
Samestellings (bl. 22–23).....	12
Aflidings (bl. 24).....	13
Voorvoegsels en agtervoegsels (bl. 24–25)	13
Samestellende aflidings (bl. 26).....	14
Afkortings (bl. 27–28)	14
Akronieme (bl. 29).....	15
Skryftekens (bl. 30–31).....	15
Spelling en spelpatrone (bl. 31–33)	15
Woorde wat eindig op d en t (bl. 31)	15
Woorde wat eindig op of begin met 'n v of f (bl. 31–32).....	15
Los en vas skryf van woorde (bl. 32–33).....	16
Hersiening (bl. 33–36).....	16
Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde en voornaamwoorde.....	19
Begripstoets (bl. 37–41).....	19
Selfstandige naamwoorde (bl. 40–42)	20
Meervoudsvorme (bl. 42–45).....	21

Verkleiningsvorme (bl. 45–48).....	22
Geslagswoorde (bl. 48–50).....	23
Versamelname (bl. 50–51).....	24
Voornaamwoorde (bl. 51–53).....	24
Hersiening (bl. 53–56).....	24
Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde.....	27
Begripstoets (bl. 57–59).....	27
Attributiewe en predikatiewe vorm van die byvoeglike naamwoord (bl. 60–63).....	28
Trappe van vergelyking (bl. 63–66).....	29
Intensiewe vorme (bl. 66–67).....	30
Vergelykings (bl. 68–69).....	30
Hersiening (bl. 69–71).....	30
Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde.....	33
Begripstoets (bl. 72–74).....	33
Werkwoorde (bl. 75–76).....	34
Hoofwerkwoorde (bl. 76–77).....	34
Hulpwerkwoorde van tyd, modaliteit en vorm (bl. 77–78).....	34
Skeibare/deeltjiewerkwoorde (bl. 78–79).....	34
Onskeibare werkwoorde (bl. 79–80).....	35
Deelwoorde.....	35
Koppelwerkwoorde (bl. 82–83).....	36
Sinne met die werkwoorde “het” en “is” (bl. 83–84).....	36
Sinne met werkwoorde “ken” of “weet” (bl. 84).....	36
Tye van werkwoorde (bl. 84–85).....	36
Bywoorde van tyd, wyse en modaliteit en plek (bl. 85–86).....	37
Hersiening.....	37
Hersieningsoefening 1 (bl. 87).....	37
Hersieningsoefening 2 (bl. 88–89).....	37
Hoofstuk 6: Ander woordsoorte.....	39
Begripstoets (bl. 90–93).....	39
Lidwoorde (bl. 93).....	40
Telwoorde (bl. 94–96).....	40
Tydsaanduiding (bl. 95–96).....	41
Weer- en ander simbole (bl. 96).....	41
Tussenwerpsels (bl. 96–97).....	41
Voegwoorde (bl. 98–100).....	42

Voorsetsels (bl. 100).....	42
Vaste voorsetsels (bl. 101).....	42
Hersiening (bl. 101–104).....	43
Hoofstuk 7: Sinsleer.....	45
Begripstoets (bl. 105–107).....	45
Sv ¹ TOMPv ² I: Woordorde (bl. 108–110).....	46
Onderwerp, voorwerp en gesegde (bl. 110–111).....	47
Byvoeglike en bywoordelike bepalings (bl. 111–112).....	47
Byvoeglike en bywoordelike bysinne (bl. 113–114).....	47
Infinitief (bl. 114–115).....	48
Sinne (bl. 115–117).....	49
Tipes sinne (bl. 118–119).....	49
Tye (bl. 119–120).....	50
Ontkenning (bl. 121–122).....	50
Direkte en indirekte rede (bl. 122–124).....	51
Lydende en bedrywende vorm (bl. 125–126).....	51
Hersiening (bl. 127–129).....	52
Hoofstuk 8: Betekenisleer.....	54
Begripstoets (bl. 130–132).....	54
Letterlike en figuurlike betekenis (bl. 133).....	55
Idiomatiese uitdrukkings (bl. 134–136).....	55
Antonieme en sinonieme (bl. 137–141).....	56
Homofone en homonieme (bl. 140–141).....	59
Poliseme (bl. 141–142).....	59
Paronieme (bl. 143).....	60
Verwarrende woorde (bl. 143–145).....	61
Een woord vir 'n omskrywing (bl. 145–146).....	62
Leenwoorde (bl. 146–147).....	63
Nuutskeppings (bl. 147–148).....	63
Sleng/informele taal (bl. 148–149).....	63
Hersiening (bl. 149–151).....	64
JUNIE-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 151–162).....	66
AFDELING A: LEESBEGRIP.....	66
VRAAG 1.....	66
AFDELING B: OPSOMMING.....	67
VRAAG 2.....	67

AFDELING C: TAALBEGRIP	69
VRAAG 3: ADVERTENSIE.....	69
VRAAG 4: STROKIESPRENT.....	70
VRAAG 5: ARTIKEL EN SPOTPRENT	70
NOVEMBER-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 163–174).....	71
AFDELING A: LEESBEGRIP	71
VRAAG 1	71
AFDELING B: OPSOMMING	72
VRAAG 2	72
AFDELING C: TAALBEGRIP	73
VRAAG 3: ADVERTENSIE.....	73
VRAAG 4: STROKIESPRENT.....	74
VRAAG 5: ARTIKEL EN SPOTPRENT	74

Hoofstuk 1: Klankleer**Begripstoets (bl. 1–3)**

1. Die verteller is nie meer in Kruiwa se klas nie. ✓ (1)
2. “bekke” ✓ (1)
3. Kruiwa is as die nuwe adjunkhoof aangestel. ✓ (1)
4. Die verteller hoef nie meer in Kruiwa se spottende (verspote) gesig vas te kyk nie. ✓✓ (2)
5. ’n Sluipstappie is wanneer jy stilletjies loop sodat niemand jou kan hoor nie. ✓✓ (2)
6. Nee, want die verteller praat van ’n “poging” tot ’n snor. Dis eerder ’n probeer as ’n regkry. ✓ (1)
7. Mening, dit is die pa se opinie oor Kruiwa en is nie gebaseer op feite nie. ✓✓ (2)
8. Mevrou Beukes ✓ (1)
9. Mevrou Beukes is ’n korterige tannie met ’n bril, sy het sulke bruingrys hare wat nie te lank is nie en sy trek nogal netjies aan. ✓✓ (2)
10. Hulle noem die een juffrou “Bambi” omdat sy lang bene en groot oë het. Dis ’n noemnaam vir ’n baie mooi en skaam vrou. ✓ (1)
11. Lewenswetenskappe ✓ en Aardrykskunde ✓ (2)
12. C. Hy is ’n geliefde onderwyser. ✓ (1)
13. Leerder se eie respons met gepaste rede, bv. Ja, want hy is eerlik oor hoe hy teenoor mense voel. OF Nee, hy kom arrogant en eiewys voor. ✓ (1)
14. Nee, want dit is oneerbiedig om so van ’n onderwyser te praat. OF: Ja, want Kruiwa behandel die leerders sleg. ✓ (1)
15.
 - a) wheelbarrow (1)
 - b) moustache (1)
 - c) Life Sciences (1)
 - d) Mrs (1)

[4]

[TOTAAL: 23 PUNTE]**Spraakklanke in Afrikaans****Vokale – drie groepe vokale (bl. 3–4)**

a)	ma <u>ar</u>	lank
b)	ve <u>rh</u> oor	kort
c)	h <u>a</u> re	lank
d)	ja <u>m</u> mer	kort
e)	nu <u>u</u> s	lank

- f) antwoord **lank**
 g) so **lank**
 h) mevrou **kort**
 i) dogter **kort**
 j) verlede **lank**
 k) brief **kort**
 l) vrou **lank**
 m) deur **lank**
 n) ma **lank**
 o) skadu **lank**

Diftonge (bl. 5)

- a) kruiwa
 b) Latyn
 c) seun (geen)
 d) outydse

Konsonante (bl. 5)

1.

n	p	x	oe	ooi
e	u	eeu	d	m
aa	o	j	eu	s
aai	b	ei	c	oo
f	w	i	y	uu
ee	q	z	t	ui
g	a	ou	h	l
k	oei	o	v	r

Klankverskynsels (bl. 6)

Gekombineerde oefening

1.

- a) Weet jy wat is die (heul/**heel**) beste nuus oor Lewenswetenskappe?
 b) Kruuiwa staan nie (**meer**/meur) voor my in die klas nie.
 c) Ek hoef nie meer in sy sarkastiese (gevreut/**gevreet**) vas te kyk nie.
 d) Ou Kruuiwa kan nou werk aan sy ou (**sluipstappie**/slypstappie).
 e) Mevrouw (Beekus/**Beukes**) is ons (**nuwe**/niewe) Lewenswetenskappe-onderwysers.

2.

- a) Hy het altyd so droog en semigevrek **gelyk** as hy op die stoepe rondsletter.
 b) Net jammer Kruuiwa sien dit toe mos **verlede** jaar.
 c) Die **tweede** keer in **twee** jaar.
 d) Sal jy dit waag om 'n skoolseun se hare anders as die **skoolreëls** te **sny**?

Assimilasie (bl. 6)

1.

a) voor die	e) is dit
b) hoef nie	f) op die
c) anders	g) daardie
d) handskrif	

Lettergrepe (bl. 7–9)

1.

	GEGEWE WOORD	LETTERGREEPVERDE LING	HOEVEEL LETTERGREPE?
a)	adjunkhoof	ad-junk-hoof	3
b)	sarkastiese	sar-kas-tie-se	4
c)	ouers	ou-ers	2
d)	korterige	kor-te-ri-ge	4
e)	tannie	tan-nie	2
f)	pouerig	pou-e-rig	3
g)	oorstaan	oor-slaan	2
h)	kontrak	kon-trak	2
i)	dierdjies	dier-tjies	2
j)	rondgehang	rond-ge-hang	3

2.

	WOORD	LETTERGREPE
a)	kruiswa	kru ^o - wa ^o
b)	metaal	me ^o - taal ^g
c)	netjies	ne ^o - tjies ^g
d)	volgende	vol ^g - gen ^g - de ^o
e)	laboratorium	la ^o - bo ^o - ra ^o - to ^o - ri ^o - um ^g
f)	kanaries	ka ^o - na ^o - ries ^g
g)	monster	mon ^g - ster ^g
h)	vakkeuses	vak ^g - keu ^o - ses ^g

3.

	WOORD	LETTERGREPE
a)	potensieel	po - ten - si - eel
b)	proteïene	pro - te - ie - ne
c)	geëet	ge - eet
d)	strategieë	stra - te - gie - ë
e)	vrugtevlieë	vrug - te - vlie - ë
f)	voëls	vo - ëls

Klankgrepe (bl. 9–10)

1.

	WOORD	KLANKGREPE
a)	verbreek	ve-breek
b)	motorkarre	mo-tor-ka-re
c)	verskillende	ver-ski-len-de
d)	spinnkoppe	spi – ne – ko – pe
e)	kinderkamer	ki – ner – ka – mer
f)	alleen	a – leen
g)	pennetjie	pe – ne – tjie

Beklemtoning (bl. 10–11)

1.

a) ad <u>ju</u> nkhoof	f) <u>ki</u> nders
b) me <u>y</u> rou	g) sark <u>as</u> ties
c) on <u>th</u> ou	h) <u>ko</u> rterige
d) posit <u>i</u> ewe	i) bal <u>ju</u>
e) <u>ri</u> ller	j) <u>Aa</u> rdrykskunde

2.

ENGELS	AFRIKAANS	ENGELS	AFRIKAANS
a) sarcastic	sark <u>as</u> ties	d) matric	matr <u>ie</u> k
b) metal	met <u>aa</u> l	e) younger	jo <u>n</u> ger
c) bailiff	bal <u>ju</u>	f) economy	ekono <u>m</u> ie

3.

Onthou jy vir ou Henko Wiese? Hy het **altyd** so droog en **semi-gevrek** gelyk as hy op die stoepe **ronds**lenter. **Lewenswetenskappe vir Beginners**. Dit was wat hy op die **binne**blad van sy graadtienboek geskryf het. Onthou jy, **orals** by die sketse was daar snaakse **op**merkings in **pot**lood.

Hoofletters (bl. 11–12)

1.

- Die Pro* is geskryf deur Leon de Villiers.
- Die branders in Kaapstad is ook lekker om te ry.
- Hoofkantoor Produksies het Jeffreysbaai die afgelope ruk in rep en roer gehad.
- Tieners kan die flied by Ster-Kinekor en Nu Metro gaan kyk.
- Hy sê: “Die Pro is die eerste Afrikaanse tiener-‘surf-drama’ wat oud en jonk sal geniet.”

Leestekens

1. Maar ek het Pa agterna gevra en mev. Geyer het sowaar nie gelieg nie. Sy sê hy bly al sedert Junie verlede jaar op Vlakberg.
2. Tiaan Nothnagel, 'n tienerbranderplankryer, weet nie hoe om die toevallige dood van sy beste vriend, Dirkie Lawrence, te verwerk nie. Tiaan wou nie meer branderplank ry ná Dirkie se dood nie. Dirkie het 'n tweelingsussie, Yvette Lawrence. Sy het Tiaan se hulp nodig om gekies te word as 'n "wave-seeker".

Hersiening (bl. 13–16)

1. Enige VIER, bv. Bruin lywe, bont bikini's, soepel spiere, son, see, branderplanke, gesoute akteurs, vars talent, plaaslike inwoners, fris bries oorspronklikheid. ✓✓✓✓ (4)
2.
 - a) Jeffreysbaai ✓ (1)
 - b) *Die Pro* ✓ (1)
3. Die film is in Afrikaans met Engelse woorde hier en daar. "*Die Pro* is die eerste Afrikaanse tiener-'surf-drama'". ✓✓ (2)
4. 'n Fliëkgogga is iemand wat mal daarvoor is om te gaan fliëk. ✓ (1)
5. Die grootdoek verwys na die wit skerm waarop 'n film geprojekteer word by die fliëks. ✓ (1)
6. 2015 ✓ (1)
7. Al die akteurs het geweet hoe om branderplank te ry voor die film begin het. ✓
Onwaar, "nuutgevonde branderplankvernuf". ✓ (2)
8. In Suid-Afrika, want hulle het verfilm in Jeffreysbaai. ✓ (2)
9. Janis Ellis ✓ (1)
10. Die boek, Tiaan van Niekerk het die boek reeds in 1999 gekoop. ✓ (2)
11.
 - a) Leon de Villiers ✓ (1)
 - b) Tiaan van Niekerk ✓ (1)
12. Tiaan het eers teologie studeer. ✓ (1)
13. Albei se naam is Tiaan. ✓ (1)
14. 1999 ✓ (1)
15. Van die manlike karakters is vroulik gemaak en sommige is uitgeskryf. ✓✓ (2)
16. Al erbaar jy verlies, moet jy dit leer aanvaar, weer opstaan en aangaan. ✓ (1)
17. Iemand wat fluks is of uitstekend is met iets. ✓ (1)

Memorandum: *Best Books Eksamenhulp: Graad 10 Taal- en lees oefenboek vir Eerste Addisionele Taal*

18. Dirkie sterf skielik. ✓ (1)
19. Eie mening, bv.
Ja, want die herinneringe maak elke keer seer. OF Nee, want Dirkie sou nie wou hê dat Tiaan moet ophou met iets waarvoor hy lief is nie. ✓✓ (2)
20. Yvette is terug omdat sy gekies wil word vir Wave-Seekers. ✓ (1)
21. Ja, want as my beste vriend dood is, sou ek sy sussie sou help soos hy haar sou gehelp het. OF: Nee, want ek sal healtyd dink aan my vriend wat dood is, en dit sal my seermaak. ✓✓ (2)
22. (7)
a) Ontronding ✓	e) Ontronding ✓
b) Oorronding ✓	f) Oorronding ✓
c) Assimilasie ✓	g) Oorronding ✓
d) Assimilasie ✓	
23. (7)
a) ge-sou-te = 3 ✓
b) hoof-kan-toor = 3 ✓
c) fliek-gog-ga = 3 ✓
d) splin-ter-nu-we = 4 ✓
e) bran-der-plank = 3 ✓
f) pu-bli-si-teits-be-amp-te = 7 ✓
g) twee-ling-sus-sie = 4 ✓

[TOTAAL: 44]

Hoofstuk 2: Woordvorming**Begripstoets (bl. 17–19)**

1.
 - a) Die hoof van die skool. ✓ (1)
 - b) By die skool. ✓ (1)
2. Jurie en meneer Viljoen (sy pa) ✓ (2)
3.
 - a) 'n Herder is iemand wat diere oppas. ✓ Hier beteken dit dat hy verantwoordelikheid neem vir almal in die skool. ✓ (2)
 - b) Die personeel en kinders by die skool. ✓ (1)
4. Onmiddellike skorsing ✓ (1)
5. Die skool se jare lange tradisie ✓ en goeie reputasie ✓. (2)
6. Jy hou iemand stip dop en soek foute. ✓✓ (2)
7. Jurie word tydelik geskors. ✓
Jurie moet doktor Vosloo gaan sien om 'n verslag te kry. (Die skool dring aan op hom.) ✓ (2)
8. Dokter Vosloo was 'n leerder van die skool. ✓ (1)
9. Omdat Jurie reeds 'n maatskaplike werker sien. ✓ (1)
10. Onwaar, "Al sê die hof Jurie het niks verkeerd gedoen nie, sal doktor Vosloo se verslag ons lei oor toekomstige optrede." ✓ (2)
11. Terapeut: Opgeleide persoon wat iemand behandel vir liggaamlike of geestelike probleme. ✓
Maatskaplike werker: Iemand wat opgelei is om behoeftige mense en mense met gesinsprobleme by te staan. ✓ (2)

[TOTAAL: 20]**Kern en bepaler (bl. 19–20)**

1.

	KERN	BEPALER
a) wisselkoers	koers	wissel
b) springbok	bok	spring
c) gisteraand	aand	gister
d) valkoë	oë	valk
e) telefoonkonferensie	konferensie	telefoon
f) skoolbank	bank	skool
g) visitekaartjie	kaartjie	visite
h) drieur	uur	drie
i) dagboek	boek	dag
j) rekordeksamen	eksamen	rekord

2. Leerder se eie woorde. Gaan korrekte spelling na.
- deurblaai, deurgang, deurboor, deurbraak, deurdruk, deurklokkie
 - handbagasie, handboek, handdoek, handdroër
 - lessenaarlamp, lessenaartafel, lessenaarpoort
 - hoofdis, hoofgereg, hoofkantoor, hoofleier, hoofpunt, hoofstraat
 - skoolbesoek, skoolblad, skoolbus, skoolfonds, skoolgeld, skoolhoof
 - varkoor, varkboer, varkhok, varkvleis
 - huisagent, huisbesoek, huisdokter, huisgesin, huiskat
 - waterbok, waterglas, waterlelie, waterbottel
 - tandbeen, tandarts, tandemuis, tandepasta

Simpleks en kompleks (bl. 21–22)

- 1.
a) Simpleks	f) Kompleks
b) Kompleks	Simpleks
c) Kompleks	g) Kompleks
d) Kompleks	h) Simpleks
e) Kompleks	i) Kompleks
2. Leerder se eie woorde. Gaan korrekte spelling na.
- kantoortjie, kantore, kantoordeur, kantoorvenster
 - penneblikkie, penne, pennetjie, viltpen
 - pappa, oupa, pa's
 - vriendin, bevriend, vriende
 - tandarts, tande, tandjie

Samestellings (bl. 22–23)

- 1.
a) hondehok	f) koffietafel
b) raadsaal	g) hoogtepunt
c) skoolloopbaan	h) universiteitsvakansie
d) skryfboek	i) etenstyd
e) vriendekring	j) Sondagskool
- 2.
a) stasie	e) skoen
b) tas	f) musiek
c) gordyn	g) doek
d) kas	h) fiets

3.

	KOLOM A	KOLOM B	NUWE WOORD
a)	eet	skoen	handskoen
b)	Saterdag	baadjie	sweetpakbaadjie
c)	hand	oggend	Saterdagoggend
d)	kits	plek	eetplek
e)	sweetpak	bank	kitsbank
f)	swem	fiets	motorfiets
g)	denim	span	swemspan
h)	motor	sak	denimsak

Afleidings (bl. 24)

- Enige TWEE van die volgende moontlike antwoorde. Gaan korrekte spelling na,
 - mislei, misverstand, misverstaan, miskruier
 - ontmoet, ontvang, onthou, ontgaan
 - bedelaar, sukkelaar, makelaar, sondaar
 - persoonlik, moeilik, dadelik, redelik, oulik, lieflik, wonderlik
 - herontdek, herverdeel, herhaal, herken
 - beplan, behaal, betaal, begaan
 - gedurig, gejuig, gebou, gevoel, geken
 - bestuurder, keurder, wekker

Voorvoegsels en agtervoegsels (bl. 24–25)

- besoeker
 - lessenaar
 - uitdrukkingloos
 - skitterend
 - toekomstige
 - werker
- Die skoolhoof verkies om van sy eie sielkundige gebruik te maak.
 - Die skoolhoof besit 'n indrukwekkende boekery.
 - Oudleerders maak elk 'n skenking aan die skool.
 - Die hoof was die vriendelikheid vanself toe Jurie net in die kantoor ingekom het.
 - Die skool het sy eie sielkundige gekies.
 - Die hoof sal sy besluit hersien sodra hy die sielkundige se verslag gekry het.
- Enige TWEE moontlike antwoorde. Voorbeelde:
 - ondankbaar, onbuigbaar, onbruikbaar, ondenkbaar
 - onthou, ontnem, ontvou, ontvoer, ontvang
 - beweging, lesing, siening, viering, lewering
 - wonderlik, feestelik, geestelik, redelik, eerlik, oulik

Samestellende afleidings (bl. 26)

- 1.
a) Samestelling	f) Afleiding
b) Samestellende afleiding	g) Samestellende afleiding
c) Afleiding	h) Samestellende afleiding
d) Afleiding	i) Afleiding
e) Samestelling	j) Samestelling
- 2.
- wissel (basis) + koers (basis)
 - groot (basis) + mens (basis) + e (meervoud)
 - skool (basis) + saal (basis) + funksie (basis)
 - bad (basis) + kamer (basis) + kas (basis) + sie (verkleining)
 - sweet (basis) + pak (basis)
 - mis (voorvoegsel) + daad (basis) + ig (agtervoegsel)

Afkortings (bl. 27–28)

1.

AFKORTING	WOORD/FRASE	AFKORTING	WOORD/FRASE
a) d.m.v.	deur middel van	a) h.v.	hoek van
b) 5de	vyfde	b) w.	woord
c) Wo.	Woensdag	c) kg	kilogram
d) str.	straat	d) mm	millimeter
e) l	liter	e) p.j.	per jaar
f) d.i.	dit is	f) bv.	byvoorbeeld
g) Afr.	Afrikaans	g) mnr.	meneer
h) lidw.	lidwoord	h) n.C.	ná Christus
i) tel.	telefoon	i) afk.	afkorting
j) vv.	voorvoegsel	j) hfst.	hoofstuk

2.

	KOLOM A	KOLOM B		KOLOM A	KOLOM B
2.1	Do.	Donderdag	2.11	ens.	ensovoorts
2.2	h.v.	hoek van	2.12	onpers.	onpersoonlik
2.3	d.w.s.	dit wil sê	2.13	LW	let wel
2.4	juf.	juffrou	2.14	R	rand (<i>geld</i>)
2.5	b.b.p.	baie belangrike persoon	2.15	mej.	mejjuffrou
2.6	dr.	dokter	2.16	d.m.v.	deur middel van
2.7	bl.	bladsy	2.17	nas.	nasionaal
2.8	m.a.w.	met ander woorde	2.18	p.d.	per dag
2.9	gr.	graad	2.19	dr.	dokter/doktor
2.10	asb.	asseblief	2.20	i.v.m.	in verband met

Akronieme (bl. 29)

1.

a) GPS	f) VSA
b) MIV	g) BTW
c) ATKV	h) CV
d) SAPD	i) DStv
e) SAUK	j) SAL

2.

a) HAT	f) Interpol
b) PIN	g) SASOL of Sasol
c) SALT of Salt	h) Vigs
d) NAVO of Navo	i) AWS
e) ABSA	

Skryftekens (bl. 30–31)

1.

Vraag: Wat is die gevaarlikste speletjie?
 Antwoord: Om soggens jou oë te laat rus nadat jy die wekker doodgedruk het.
2. Die man stap die dokter se spreekkamer binne en sê: “Dokter, ek dink ek is siek. Elke keer as ek in die spieël kyk, word ek naer.”
 Dokter: “Wel, daar is darem niks met jou oë fout nie.”
3. Terwyl hy preek, sien die predikant klein Jannie kort-kort iemand met ’n kettie piets. Hy sit die gemeente aan die sing en glip vinnig af na Jannie.
 “Jannie, wat op aarde dink jy doen jy?” fluister hy vies.
 “Moenie bekommerd wees nie, Dominee. Dominee kan maar preek ... ek hou hulle wakker!”
4. Die graad 1’s is terug van ’n uitstappie na die plaas.
 “Mamma, ek het ’n oom gesien wat perde bou!” sê klein Jannie toe hy tuis kom.
 “Is jy seker?” vra sy ma.
 “Ja. Toe ons daar aankom, was die oom net besig om sy voete vas te spyker.”

Spelling en spelpatrone (bl. 31–33)**Woorde wat eindig op d en t (bl. 31)**

1.
 - a) Die seun is in graadd elf en eet vis met grate daarin.
 - b) Hy sitt by die hoof se tafel en kyk na sy voete op die grond.
 - c) Die hoof is raadop met Jurie en probeer vir sy pa raad gee.
 - d) Jurie en sy pa moes vroeg die oggend in die hoof se kantoor wees.

Woorde wat eindig op of begin met ’n v of f (bl. 31–32)

1. Enige van die volgende moontlike antwoorde om die betekenis van die woord te onderskei:
 - a) Die goeie **fee** help die prinses om by die partytjie uit te kom.
 Ons gebruik ’n besem om die vloer te **vee**. / Die **vee** is in die kraal.
 - b) Die seuntjie is **vier** jaar oud in Desember.
 Die soldaat sit **fier** op sy perd.

- c) Ek ry graag met my **fiets** op die pad.
Die meisie is **viets** uitgevat in haar aandrok.
- d) Die son skyn **fel** op ons koppe.
Die baba het 'n sagte **vel**.
- e) Die seuns het takke gebruik om 'n **fort** te bou.
Sy is **vort** sonder om te groet.

Los en vas skryf van woorde (bl. 32–33)

1.

a) ruimtevaarders	g) verblind
b) waarheen	h) verbrand
c) Maan toe	
d) Mars toe	
e) rooi lint	
f) Son toe	

Hersiening (bl. 33–36)

1.

KOLOM A	KOLOM B	ANTWOORD
1.1 Indië	A) Skool begin op 1 September	1.1 D
1.2 Duitsland	B) Spesiale sjefs kook driegangmaaltye vir skoolkinders.	1.2 G
1.3 Nederland	C) Kinders eet middagetee saam met hulle ouers.	1.3 E
1.4 Filippyne	D) Hierdie skool het meer as 32 000 leerders.	1.4 I
1.5 Australië	E) Kinders gaan skool toe op hulle vierde verjaarsdag.	1.5 J
1.6 Bangladesj	F) Daar is twee maande vakansie tussen kwartale.	1.6 K
1.7 Japan	G) 'n Skool is gebou soos 'n reusagtige wit kat.	1.7 H
1.8 Switserland	H) Kinders maak self hulle klaskamers skoon.	1.8 C
1.9 Rusland	I) 'n Skool gebou uit 9 000 herwinde plastiekbottels.	1.9 A
1.10 China	J) Die somervakansie is omtrent ses weke lank.	1.10 L
1.11 Nigerië	K) Bootskele het internettoegang, 'n biblioteek en gebruik sonkrag.	1.11 F
1.12 Frankryk	L) Leerders doen 14 uur per week huiswerk.	1.12 B

(12)

2.

a) Afleiding	i) Afleiding
b) Samestelling	j) Afleiding
c) Afleiding	k) Samestellende afleiding
d) Samestelling	l) Samestellende afleiding
e) Samestelling	m) Samestellende afleiding
f) Samestelling	n) Simpleks
g) Samestellende afleiding	o) Afleiding
h) Afleiding	

(15)

3.

KOLOM A	KOLOM B
3.1 Sep.	E September
3.2 u.	F uur
3.3 hoev.	A hoeveelheid
3.4 d.m.v.	B deur middel van
3.5 bib.	G biblioteek
3.6 Rus.	D Rusland
3.7 j.	C jaar

(7)

4.

K	E	K	R	E	W	S	I	U	H	S	F	S	E	O
E	L	I	B	Y	R	A	G	X	J	N	K	L	D	Y
R	T	E	S	Y	J	M	C	P	Q	O	X	E	R	G
B	V	L	U	N	T	R	K	J	K	R	B	E	E	C
F	R	Z	E	T	A	E	E	N	M	B	K	R	I	N
E	W	P	D	E	E	K	Z	X	Q	A	Y	S	V	Y
Y	R	P	Y	W	D	R	A	E	N	A	Q	M	H	F
S	R	U	A	B	K	E	K	V	D	R	C	O	J	Z
Y	D	N	X	P	S	Z	G	L	R	D	C	K	D	B
S	F	E	Z	U	J	Q	B	P	A	E	D	R	E	F
B	D	G	E	W	Z	E	A	N	Q	S	M	O	P	B
A	Q	Z	T	P	B	Q	I	P	F	U	A	O	Y	B
C	F	N	K	B	F	Y	Z	D	X	Q	B	V	S	S
R	E	U	S	E	G	L	Y	P	L	A	N	K	Z	B
G	E	B	O	U	U	Q	C	G	R	T	T	P	F	W

(10)

5. (5)
a) Nigerië	d) reëls
b) Australië	e) kort-kort
c) wêreld	
6. (8)
a) sjef	e) vierde
b) vakansiedag	f) verwag
c) herfs	g) Frankryk
d) verjaarsdag	h) Kersfees
7. (7)
a) altyd	e) geniet
b) Rusland	f) sement
c) omtrent	g) internet
d) maand	

[TOTAAL: 64]

Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde en voornaamwoorde**Begripstoets (bl. 37–41)**

1. Jy slaap langer as wat jy wou geslaap het. ✓ (1)
2. Tombi ✓ en Emma ✓ (2)
3.
 - a) Onwaar ✓ (1)
 - b) Daar was SKAARS tyd, dit beteken hulle het in min tyd wel kans gehad om te stort. ✓ (1)
4. Clarissa ✓ (1)
5. Clarissa het gedink dit is 'n liefdesbrief. ✓ (1)
6. “tafelmes” ✓ (1)
7. Na die Suid-Afrikaanse ambassade se bal. ✓ (1)
8. Suid-Afrikaanse ambassadeur ✓ (1)
9. C jaloers ✓ (1)
10. Ja, Emma is versigtig vir die ander kinders, want sy maak haar koevert stil-stil oop. ✓ (1)
11. Nee, want Clarissa is nie die belangrikste persoon in die groep nie. Sy hoef nie by alles ingesluit te word nie. ✓ (1)
12. Emma en Tombi is spesifiek gevra om die bal by te woon. ✓✓ (2)
13. Ja, dit kon werklik gebeur het. Daar is kinders wat soos boelies optree en ander kinders se lewe hel maak. ✓ (1)
14. Jy kyk iemand kwaai aan. ✓ (1)
15. Hulle gaan deur die systraatjies wandel ✓, na die straatmusikante luister ✓ en regte Franse kos eet by 'n tipiese sypaadjierrestaurant ✓. (3)
16. Clarissa gebruik baie Engelse woorde omdat dit tipiese tienertaal is. ✓✓ (2)
17. Enige DRIE per kolom, bv. (6)

EIENAME	Emma, Tombi, Francine, Clarissa, Madame Flaubert, Juffrou Lategan, Parys. ✓✓✓
SOORTNAME	Ontbyt, eetkamer, koffie, bord, koevert, hande, tafelmes, papier, brief, kombuis, haas, motorligte. ✓✓✓

18.

<p>Tombi het <u>haar</u> wakker gemaak. b. <u>Sy</u> wou nie hê hulle moes laat wees vir ontbyt nie. Die briewe was langs c. <u>hulle</u> borde. Clarissa het nie geweet d. <u>waarvoor</u> die koeverte was nie. Die ambassade het die twee meisies genooi na die bal. Clarissa wou weet waar f. <u>haar</u> uitnodiging was en het gekla dat g. <u>sy</u> ook genooi moes wees. (6)</p>

19.

	SELFSTANDIGE NAAMWOORD	MEERVOUD	VERKLEINING
a)	eetkamer	eetkamers	eetkamertjie
b)	koevert	koeverte	koevertjie
c)	brief	briewe	briefie
d)	uitnodiging	uitnodigings	uitnodiginkie
e)	been	bene	beentjie

(10)

[TOTAAL: 44]

Selfstandige naamwoorde (bl. 40–42)

1.

SOORTNAAM	EIENAAM	STOF- EN MASSA NAAMWOORDE	ABSTRAKTE SELFSTANDIGE NAAMWOORD
burgemeester	Tombi	koffie	intrige
eetkamer	Madame Flaubert	water	rumoer
tafelmes	Parys		

2.

a) Soortnaam	d) Soortnaam; soortnaam
b) Eienaam	e) Abstrakte selfstandige naamwoord
c) Soortnaam	

3. Enige EEN van die volgende moontlike antwoorde – gaan korrekte spelling na.

- Monja, Marelize, Na'eemah, Lerato
- Boomstraat, Beyers Naudé-straat, Ysterhoutweg
- Toyota, Renault, Nissan, Ford
- Lego, Cluedo, Uno, Rummikub
- Legit, Naartjie, Levi, Gucci, Spitz

4. wakker; **bed**; is; **stort**; hulle; **koppies koffie**; betyds; **koevert**; gryp; **hande**; nuuskierig; **neuse**; **papier**; nooit; **burgemeester**; geskok; **stemme**; **kombuis**; **eetkamer**; **uitnodiging**; **Tombi**; **oë**.

5.

- Juffrou Lategan moes amper vir Tombi en Emma uit hul (bedens/**beddens**) gooi.
- Clarissa wou aan albei (**koeverte**/koevertte) ruik.
- Die (briefe/**briewe**) in die koeverte was roomkleurig.
- Die ander gaan in die (systrate/**systrate**) van die Latynse kwartier rondloop.

Meervoudsvorme (bl. 42–45)

1.

a) kursusse	g) Eiffeltorings
b) oumas	h) meisies
c) geskenke	i) viole
d) verjaarsdae	j) paaie
e) stede	k) drome
f) gidse	l) avonture

2.

a) beddens	b) sitplekke
c) hande	d) hase
e) papiere	f) koppies

3.

- a) Tweelingvokaal in enkelvoud, een **a** val weg in die meervoud.
- b) Eindig op **-o**, kry **-’s** in die meervoud
- c) Woord eindig op **-ing**, kry daarom ’n **-s** in die meervoud.
- d) Tweelingvokaal in die enkelvoud en eindig op **-og**, een **o** en die **g** val weg en word vervang met ’n **ë**.
- e) Woord eindig op **-ig**, kry **-te** in die meervoud.
- f) Gemengde vokaal, daarom net 'n meervoud **-e** byvoeg.

4.

a) balle	o) elmboë
b) karre	p) oë
c) lappe	q) oorloë
d) name	r) figure
e) kombuise	s) salwe
f) weke	t) glase
g) broeke	u) dwerge
h) miere	v) stede
i) hande	w) waarhede
j) banke	x) grawe
k) dogters	y) sprees
l) seuns	z) lede
m) slawe	aa) feeste
n) lywe	bb) ma’s

Verkleiningsvorme (bl. 45–48)

1.

a) Emmatjie	j) Eiffeltorinkie
b) kursussie	k) bedelaartjie
c) oumatjie	l) meisietjie
d) geskenkie	m) viooltjie
e) verjaarsdagjie	n) paadjie
f) stadjie	o) droompie
g) gidsie	p) avontuurtjie
h) bakentjies	q) tydperkie
i) goedjies	r) daggies

3.

LEIDRADE:

DWARS	AF
1 doringboom (<i>thorn tree</i>)	2 oog
5 klerekas (<i>wardrobe</i>)	3 begroting (<i>budget</i>)
9 baadjie	4 juffrou
10 gang	6 vrag (<i>load</i>)
11 bril	7 dogter
13 mamma	8 spinnekop
14 besem	12 lap (<i>cloth</i>)
16 pruim (<i>plum</i>)	15 skelm (<i>crook</i>)
18 vliegtuig	16 plank
19 soom	17 neef (<i>cousin</i>)
20 tou	21 vraag
21 vers (<i>line of verse</i>)	
22 karton	
23 lig	

4.

- 4.1. Woord eindig op 'n beklemtoonde **-a**, voeg **-tjie** by.
- 4.2. Enige woord wat eindig op **d** of **t** kry **-jie** in die verkleining.
- 4.3. Woord met twee lettergrepe + woorde wat eindig op **l**, **r**, kry **-tjie**.
- 4.4. Woord met lang vokaal en eindig op **m**, kry **pie**.
- 4.5. Kort vokaal + eindig op **m**, **l**, **n** of **r**, konsonant verdubbel en kry **-etjie**.

5.

a)	balletjie	n)	lyfie
b)	karretjie	o)	elmbogie
c)	lappie	p)	ogie
d)	naampie	q)	oorloggie
e)	kombuisie	r)	figuurtjie
f)	wekie	s)	salfie
g)	broekie	t)	glasie
h)	miertjie	u)	dwerגיע
i)	handjie	v)	stadjie
j)	bankie	w)	grafie
k)	dogtertjie	x)	spreeutjie
l)	seuntjie	y)	speletjie
m)	slafie	z)	ma'tjie

Geslagswoorde (bl. 48–50)

1.

	MANLIK	VROULIK		MANLIK	VROULIK
a)	akteur	aktrise	p)	bruidegom	bruid
b)	bulkalf	verskalf	q)	heer	dame
c)	danser	danseres	r)	seun	dogter
d)	hoenderhaan	hoenderhen	s)	towenaar	towenares
e)	oujongkêrel	oujongnooi	t)	oom	tannie
f)	seekoeibul	seekoeikoei	u)	slaaf	slavin
g)	skoonpa	skoonma	v)	boer	boerin
h)	wewenaar	weduwee	w)	voorsitter	voorsitster
i)	prins	prinses	x)	renosterbul	renosterkoei
j)	kelner	kelnerin	y)	wolf	wolvin
k)	meneer	mevrou	z)	leeumannetjie	leeuwylie
l)	monnik	non	aa)	Jood	Jodin
m)	seunskool	meisieskool	bb)	sebrahings	sebramerrie
n)	patriarg	matriarg	cc)	njalabul	njalaooi
o)	leeumannetjie	leeuwylie	dd)	oupa	ouma

2.

	WAAR/ONWAAR	KORREKTE ANTWOORD
a)	Die meerkatooi sorg vir haar kleintjies.	Onwaar meerkatwyfie
b)	Die haan lê eiers.	Onwaar hen
c)	Ons het 'n swaanwyfie en swaanmannetjie op die Seine sien swem.	Waar
d)	Die verpleegsteres het haar rok aan.	Onwaar verpleegster
e)	Meghan Markle, die hertog van Sussex, is met prinses Harry getroud.	Onwaar hertogin/prins

f) Mevrou Swanepoel is baie bly haar klas se punte is goed.	Waar	
g) Dokteres Louw het haar wit baadjie aan.	Onwaar	dokter

Versamelname (bl. 50–51)

- 1.
a) bende	f) kabinet
b) bundel	g) snoer
c) bondel	h) gehoor
d) baksel	i) stoet
e) koor	j) sarsie

Voornaamwoorde (bl. 51–53)

- 1.
- Hier is die koevert **waarmee** Clarissa my geterg het.
 - Dit is die meisie **wat** Tombi se koevert gevat het.
 - Die papier **waarmee** die uitnodiging getik is, is roomkleurig.
 - Dit is die ambassadeur van **wie** ek jou vertel het.
 - Daar loop die meisie met **wie** ek vanoggend baklei het.
 - Luc is die seun **sonder wie** Emma nie kan lewe nie.
 - Die Latynse kwartier is die strate **waarlangs** die kinders gaan loop.
 - Dit is die uitnodiging **waarvan** sy gepraat het.
 - Boeke is iets **waarsonder** sy nie kan klaarkom nie.
- 2.
- Tombi het gesê dat die koevert **hare** was.
 - By **wie** sou Clarissa haar koevert gevat het?
 - Clarissa is die meisie van **wie** niemand hou nie.
 - Tombi sê vir Clarissa: “**Jy** moet **my** koevert teruggee.”
 - Hulle** gaan vanaand in die Latynse kwartier rondloop.
 - Die koevert **wat** op die tafel gelê het, was ’n uitnodiging.
 - Sy/Hy/Hulle/Julle** het my brief stilletjies oopgemaak.
 - Sy** weet nie **waarvan** hulle praat nie.
 - Niemand het **iets** goed om te sê oor die uitnodiging nie.
 - Emma het die koevert in **haar** kamer gaan bêre sodat **hulle** dit nie kon lees nie.
 - Dit** het nie gereën in Parys nie.

Hersiening (bl. 53–56)

1. Europa ✓ (1)
2. Enige VYF: Europa, Trafalgar, DStv, kykNET, *Ons sprokiesbruilof*, Rapport, Facebook, Londen, Rome, Johannesburg, Kaapstad, ens. ✓✓✓✓✓ (5)
- 3.
- Beantwoord ’n vraag. ✓
 - SMS jou naam en e-posadres en die antwoord na 34581. ✓

- c) Sluit die promosiekode by die SMS in. ✓ (3)
4. 'n Sprokiesbruilof is 'n troue wat so mooi soos 'n sprokie is. ✓✓ (2)
5. SMS jou naam en e-posadres, sowel as die antwoord op die vraag na 34581. ✓✓✓✓ (4)
6. Twee maande ✓ (1)
7. “twee” ✓ (1)
8. Onwaar, slegs deelnemers jonger as 18 moet toestemming van hul ouers/voogde verkry. ✓ (1)
9. *Enigeen Suid-Afrikaanse burger kan deelneem, maar deelnemers jonger as 18 moet toestemming van hul ouers of voogde verkry.*
 Enigeen – onbepaalde voornaamwoord ✓
 hul – besitlike voornaamwoord ✓ (2)
10. Jy word per telefoon in kennis gestel. ✓ (1)
11. Monumente, katedrale en ander besienswaardighede in kusstede waar hulle langs vaar. ✓✓ (2)
12. Die prys kan nie aan iemand anders gegee word nie. ✓ (1)
13. 11 nagte en 12 dae ✓✓ (2)
14. Dit is 'n ontbyt waar die kos neergesit is op 'n toonbank/tafel en jy dit self moet gaan haal. ✓ (1)
15. R18 500 ✓ (1)
16. ENIGE DRIE: (1) sorg dat hulle geldige paspoorte het ✓; (2) nodige inentings gekry het ✓ en (3) reisdokumentasie het ✓. (3)
17. Die wenner se kredietkaart. ✓ (1)
18. Die paartjie gaan aan aktiwiteite deelneem waar hulle moontlik hulself kan beseer. 'n Vrywaringsvorm vrywaar die European Spotlight van enige eise sou die beserings na aanleiding wees van die paartjie se eie nalatigheid. ✓ (1)
19. Leerder se eie gepaste response en rede, bv. My vriendin, want ons sal pret hê. My ma, want sy doen baie vir my. ✓ (1)
20. (8)

SELFSTANDIGE NAAMWOORD	MEERVOUDSVORM	VERKLEININGSVORM
a) vraag	vrae	vragie
b) dorp	dorpe	dorpie
c) stad	stede	stadjie
d) reisplan	reisplanne	reisplannetjie
e) wenner	wenners	wennertjie
f) Europa	daar is net een Europa	Europatjie
g) burger	burgers	burgertjie
h) aanvangsdatum	aanvangsdatums	aanvangsdatumpie

(16)

21.

WOORD	MANLIK	VROULIK
a) katte	manneljies	wyfies
b) hoender	haan	hen
c) vark	beer	sog
d) perd	hings	merrie
e) bees	bul	koei
f) skaap	ram	ooi

(12)

22.

- a) beddegoed
 b) skottelgoed
 c) trop
 d) stoet

(4)

23.

ONDERWERP	GESEGDE/WERKWOORD	VOORWERP	
Caitlyn	gaan	HAAR man	saamneem.
Haar man	gaan	HOMSELF	baie geniet.
Kinders	kry	toestemming	by HUL ouers.
Jy	moet	JOU naam	vir hulle stuur.

[TOTAAL: 64]

Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde**Begripstoets (bl. 57–59)**

1. Sening (Karel) Bredenkamp ✓ (1)
2. By die polisie ✓ (1)
3. reputasie – wat mense van jou dink. In hierdie geval sy goeie naam. ✓
flenters – iets is stukkend. ✓ (2)
Sening (Karel) Bredenkamp het 'n goeie reputasie gehad, maar dit is stukkend (bestaan nie meer nie).
4. Boendoesbaai ✓ (1)
5. Hy het al meer as 'n dosyn veediewe gevang. ✓ (1)
6. Mening, dis wat Sening (Karel) Bredenkamp dink misdadigers van hom gedink het. ✓✓ (2)
7. Jy steel boere se skape, bokke, beeste (vee). ✓ (1)
8.
 - a) 12 September 1993 ✓ (1)
 - b) Daar is by die bank ingebreek en Sening (Karel) Bredenkamp kon nie die diewe vang nie. ✓✓ (2)
9. Die ou poskantoor staan al lank leeg en daarom sal hulle nie gepla word nie. ✓
Hulle kon die grond wat hulle uitgegrawe het binne die gebou wegsteek. ✓ (2)
10. Hulle het by die ou poskantoor se agterdeur ingebreek. ✓
Hulle het die houtvloer in een van die vertrekke gelig. ✓
Hulle het 'n tunnel gegrawe tot onder die bank. ✓
Hulle het deur die tunnel gekruip tot by die bank. ✓
Hulle het die bankkluis met plofstof oopgeskiet. ✓ (5)
11. Daar was 'n groot storm op die dorp. ✓
Almal was by die vendusierterrein vir die Boendoesbaai Derby, hulle was nie naby genoeg aan die dorp om die ontploffing te hoor nie. ✓ (2)
12. Die dorp was leeg omdat al die mense by die vendusierterrein was. ✓
Die dorp was kwesbaar juis omdat dit leeg was en daarom het bankrowers toegeslaan. ✓ (2)
13. Sening (Karel) Bredenkamp wou keer dat die bankrowers uit die dorp uit ry deur die pad toe te maak. ✓ (1)
14. Figuurlik, daar was nie letterlik 'n berg nie, net 'n hoop grond wat baie hoog gelê het. ✓✓ (2)
15. Graaf – 'n werktuig waarmee 'n mens spit, met 'n lang handvatsel en 'n breë metaalplaat wat jy in die grond druk. ✓
Pik – gereedskap waarmee 'n mens harde grond los kap, bestaande uit 'n gebuigde ysterstaaf met twee skerpe punte aan 'n steel. ✓ (2)

16. Daar word wapens en plofstof by Stofberg gemaak en die meeste werkers is afgelê en werkloos. ✓✓ (2)
17. Ja, die polisie vang nie altyd die skelms nie. OF
Nee, dis onwaarskynlik dat die dorp heeltemal leeg sou wees en mense daarom nie die ontploffing gehoor het nie. ✓✓ (2)
18. Leerder se eie gepaste respons met gepaste motivering, bv. Ja, hy is eerlik en platgeslaan deur die gebeure en dink aan maniere hoe hy dit kan verhoed. ✓✓ (2)
19. Leerder se eie nuwe slot vir die vertelling. ✓✓ (2)

[TOTAAL: 36]

Attributiewe en predikatiewe vorm van die byvoeglike naamwoord (bl. 60–63)

- 1.
a) Attributief	d) Predikatief
b) Predikatief	e) Attributief
c) Attributief	
2. Leerder se eie sinne. Gaan korrekte spelling en woordorde na. Enige van die volgende moontlike antwoorde:
- a) Die bang kind wil nie alleen in die gang afstap nie.
Die kind is bang om in die gang af te stap.
- b) Dit is 'n skelm persoon wat so sal jok sonder om skuldig te voel.
Die boef is skelm en steel almal se geld.
- c) Die ou boeke moet in die stoor gebêre word.
Die boeke is vol stof omdat dit oud is.
- d) Die verskriklike storm het die mense omkant gevang.
Dit is verskriklik dat daar by die bank ingebreek is.
- 3.
a) rooi	rooi	g) sag	sagte
b) goed	goeie	h) grof	growwe
c) koud	koue	i) hard	harde
d) skeef	skewe	j) glad	gladde
e) splinternuut	splinternuwe	k) dof	dowwe
f) goud	goue	l) snaaks	snaakse
- 4.
- a) Die (lange/**lang**) man neem foto's van die Eiffeltoring.
- b) Ek trek my (**groen**/groene) baadjie aan.
- c) Ons loop in die winter oor (droog/**droë**) gras.
- d) 'n (**Wrede**/Wreed) mens sê (lelik/**lelike**) dinge.

Trappe van vergelyking (bl. 63–66)

1.

- Sening Bredenkamp is ’n **beter** polisieman **AS** sy ander kollegas.
- Die veediewe wat slinks, maar die diewe wat by huise ingebreek het, was **DIE slinksste**.
- Die poskantoor is **DIE oudste** gebou op die dorp.
- DIE slimste** inbreker het besluit om by die agterdeur in te breek.
- Die Boendesbaaiers was bedrywig, maar die rowers was **bedrywiger**.
- Die dorp het al ’n verskriklike storm beleef, maar die storm van 12 September was **DIE verskriklikste**.
- Die dorpstrate was **leër** **AS** die vendusieterrein.
- Die vendusieterrein was **voller** **AS** die dorp.
- Die oggend se chaos was **harder** **AS** die geluid wat die plofstof gemaak het toe dit ontplof het.
- Sommige mense dink dat wapens **gevaarliker** is **AS** plofstof, maar ek dink dat atoombomme **DIE gevaarlikste** is.
- Stofberg het **minder** werkers **AS** gewoonlik op die perseel gehad omdat hulle besig was om te sluit.

2.

⁴ g e v a a r l i k e r	⁵ l o s s e r	⁷ g a w e r
⁸ d a s	⁹ l	¹⁰ g l a d d e r
¹¹ s l e g t e r	¹² i	¹³ v e t t e r
¹⁴ p r a g t i g e r	¹⁵ s	¹⁶ r
¹⁷ e k g e k	¹⁸ l e	¹⁹ f i k s e r
²⁰ r e t d o	²¹ o u e r	²² e
²³ v r o e e r	²⁴ k e r	²⁵ r
²⁶ s b o s e r	²⁷ i u	²⁸ g o u e r
²⁹ d e r	³⁰ e	³¹ r
³² h o e r	³³ w	³⁴ e
³⁵ r	³⁶ r	³⁷ r

LEIDRADE	
AF	DWARS
1 haastig	4 gevaarlik
2 blou	5 los
3 hard	7 gaaf
6 sag	10 glad
8 dapper	12 sleg
9 lelik	13 vet
11 lief	14 pragtig
12 seer	18 fiks
15 skoon	19 vroeg
16 lig	21 oud
17 droog	23 boos
20 besig	24 gou
22 koud	26 hoog
25 doof	

3.

Ek is **verleë**, want die Wi-Fi werk nie. Caitlyn is (a. verleër/**meer verleë**), want haar selfoon is weg. Aidan is die (b. **mees verleë**/verleëste) omdat hy nie eens ’n selfoon het nie.

Intensiewe vorme (bl. 66–67)

1.

- a) Die bankrowers wat **skatryk** nadat hulle die bank beroof het.
- b) Die bank was **brandarm** ná die rooftog.
- c) Die bankrowers was **blitsvinnig** en die polisie kon hulle nie vang nie.
- d) Die **stokou** poskantoor was die beste plek om weg te kruip.
- e) Die geldsakke moes **loodswaar** gewees het.
- f) Sening was **doodmoeg** nadat hy heeldag na die bankrowers gesoek het.
- g) Dit gaan **peperduur** wees om die ou poskantoor weer te herstel.
- h) Ek sou **doodbang** gewees het as ek by die bank was.
- i) Die dorpsmense het hulle **morsdood** geskrik toe die storm toeslaan.
- j) Sening is **doodseker** dat die bankamptenare nie skuldig is nie.
- k) Die bankrowers moes hulle planne **haarfyn** beplan het.
- l) Die bankrowers was **kurkdroog** binne in die tunnel onder die huis.
- m) Ná die storm was almal **papnat**.

2.

a) wêreldbekend	j) lewensgroot
b) galbitter	k) piepklein
c) stokblind	l) skatryk
d) kniediep	m) doodsiek
e) morsdood	n) stroopsoet
f) doodeenvoudig	o) dolverlief/smoorverlief
g) perdfris	p) spekviet
h) stapelgek	q) papvrot
i) doodsgevaarlik	r) wawyd oop

Vergelykings (bl. 68–69)

1.

a) Bewe soos 'n riet	m) So sterk soos 'n os
b) So dapper soos 'n leeu	n) So trots soos 'n pou
c) So dikvellig soos 'n renoster	o) Suip soos 'n vis
d) So dood soos 'n mossie	p) Lieg soos 'n tandetrekker
e) So honger soos 'n wolf	q) Opskiet soos sampioene
f) So lastig soos 'n vlieg	r) Rook soos 'n skoorsteen
g) So lig soos 'n veer	s) Skop soos 'n volstruis
h) So mak soos 'n lam	t) Slaap soos 'n klip
i) So oud soos die berge	u) Vloek soos 'n matroos
j) So plat soos 'n pannekoek	v) 'n Geheue soos 'n olifant
k) So reguit soos 'n pyl	w) Oë soos 'n valk
l) So siek soos 'n hond	

Hersiening (bl. 69–71)

- 1. 2018 ✓ (1)
- 2. Komedie is fliëks wat mense laat lag. ✓ (1)
- 3. Enige TWEE: Leon Schuster, Themba Ntuli, Kenneth Nkosi, Khanyi Mbau, Jennifer Steyn ✓✓ (2)

4. Frank en Fearless is die karakters se name. Tog moet die letterlike betekenis van die name ook in gedagte gehou word. ✓ (1)

Frank – as jy reguit en eerlik is oor iets
Fearless – om nie vrees te hê nie

= Reguit/Eerlik en Vreesloos

5. Lekkers ✓ (1)
6. Leon Schuster se flieks word beskryf as DEEL van Suid-Afrika. Schuster is basies sinoniem met Suid-Afrika. ✓✓ (2)

7.

- a) Onwaar, “Ons het twee jaar gelede laas ’n nuwe Leon Schuster-rolprent gesien.” ✓ (1)
b) Onwaar, dit is beide. Dit is twee karakters se name en dit beskryf hoe hulle optree. ✓ (1)

8. ’n Stroper is iemand wat diere roof en plunder. ’n Stroper maak diere dikwels dood en steel dan hulle horings of liggaamsdele. ✓ (1)

9. Jy het nie ’n werk nie. ✓ (1)

10. Schuster het al ’n slang in ’n taxi gesit om mense skrik te maak. Dis waarskynlik dat hy dit weer sal doen. ✓ (1)

11. Leerder se eie respons met gepaste motivering, bv. Ja, ek hou van sy tipe skertskomedie. OF Nee, hy is laf en glad nie snaaks nie. ✓✓ (2)

12. Sy flieks is gewoonlik vol vulgariteite, grappe en slapstick. Hierdie flied dra ’n natuurvriendelike boodskap oor en wys op ’n verantwoordelike wyse hoe boos renosterstroping is. (2)

13. Skryf die trappe van vergelyking neer vir die volgende woorde: nuut, oulik, oud, komiese, boos, vriendelik. (6)

	STELLENDEN TRAP	VERGROTENDEN TRAP	OORTREFFENDEN TRAP
a)	nuut	nuwer ✓	die nuutste ✓
b)	oulik	ouliker ✓	die oulikste ✓
c)	oud	ouer ✓	die oudste ✓
d)	komiese	meer komiese ✓	mees komiese ✓
e)	boos	boser ✓	die boosste ✓
f)	vriendelik	vriendeliker ✓	die vriendelikste ✓

(12)

14.

- a) splinternuut ✓
b) katvriendelik ✓
c) stokoud ✓
d) stokalleen/stoksielalleen ✓

(4)

15.

- a) Frank and Fearless is 'n nuwe fliiek. ✓
- b) Leon Schuster se fliieks is die perfekte familierolprente. ✓
- c) Schuster speel 'n werklose sjef. ✓
- d) Frank and Fearless belowe om 'n snaakse fliiek te wees. ✓

(4)

16.

Leon Schuster is so dapper soos 'n leeu om saam met renosters rond te hardloop. Gelukkig is hy nie so dikvellig soos 'n renoster nie. Frank en Fearless gaan werk soos 'n esel om die stropers te ontmasker.

(3)

[TOTAAL: 40]

Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde**Begripstoets (bl. 72–74)**

1. Haar silwer hoëhakskoene, dit was moontlik baie duur gewees OF dis haar gunstelingskoene. ✓✓ (2)
2. Jy kyk op 'n baie kwaai manier na iemand. ✓✓ (2)
3. Figuurlik, Tara kan nie haar oë soos balle rol nie. ✓✓
(It means to move your eyes upward or in a circle in annoyance or disbelief.) (2)
4. Haar tas is twee kilogram oorgewig. Daar is te veel goed in haar tas. ✓ (1)
5. Leerder se eie respons met gepaste motivering, bv. My selfoon, want ek wil in verbinding met my maats bly. OF 'n Boek, want ek hou van ontspan. OF Sonskerm sodat ek nie in die son verbrand nie. ✓✓ (2)
6. tasse – 'n houer waarin goed gedra word. ✓
handbagasie – ligte bagasie wat in die hand gedra kan word. ✓ (2)
7. (3)
 - a) haardroër Jy blaas jou hare hiermee droog. ✓
 - b) handdoek Jy droog jouself hiermee af. ✓
 - c) opvousambreel Dit is 'nambreel wat klein opgevou kan word. ✓
8. Leonardo se oupa se gastekamers het alles wat sy moontlik kan nodig hê. (1)
9. Tien tellings (1)
10. Nomsa wil vir Leonardo vermoor omdat hy haar forseer om goed uit haar tas te haal. Sy wil hom ook vermoor omdat hy dit sonder haar hulp wil doen. (2)
11. Tannie Vambo, oom Benyo en oom Roberto. (3)
12. (4)
 - a) asseblief ✓
 - b) stewels ✓
 - c) skoolsielkundige ✓
 - d) reënjas ✓
13. Bewakers is 'n groep waaraan hulle behoort. Nuweling is persone wat nuut in die groep is. ✓✓ (2)
14. Kali het gehoop dat sy gou vir Zak kon gaan groet het. ✓ (1)
15. Nee, want hoekom anders sou jou hart woes geklop het as iemand so iets gevra het? ✓✓✓ (3)
16. Leerder se eie respons en gepaste rede, bv. Nee, jy moet altyd eerlik met jou maats wees. OF Ja, wit leuens maak nie saak nie. ✓✓ (2)
17. Die boek is bedoel vir tieners en tieners is geneig om Engelse woorde in hulle geselstaal te gebruik. ✓✓ (2)

[TOTAAL: 35]

Werkwoorde (bl. 75–76)

1.
 - a) Tara **rol** haar oë vir Nomsa.
 - b) Leonardo **help** om haar tas reg te pak.
 - c) Die seun **staan** en loer vir die goed in Nomsa se tas.
 - d) Nomsa **stap** na die voordeur toe.
 - e) Kali **hardloop** uit die vertrek uit.

Hoofwerkwoorde (bl. 76–77)

1.

a) Oorganklik	e) Onoorganklik
b) Oorganklik	f) Oorganklik
c) Onoorganklik	g) Oorganklik
d) Oorganklik	h) Onoorganklik

2.
 - a) Nomsa **druk** 'n paar silwer hoëhakskoene teen haar lyf **vas** en **gluur** soos 'n verwoede tierwyfie na ons.
 - b) Hy **haal** haar haardroër, handdoek en opvousambreel **uit**.
 - c) Buite **staan** Nomsa se ma, tannie Vambo en haar pa, oom Benyo, by oom Roberto en **gesels**.
 - d) Ek **zoem** uit terwyl tannie Vambo om Nomsa **kloek** en oom Benyo haar tas agter in oom Roberto se silwer BMW **laai**.
 - e) Die foon **lui** net twee keer voor Zak **antwoord**.

Hulpwerkwoorde van tyd, modaliteit en vorm (bl. 77–78)

1. Enige antwoorde, maar let op die konteks. Gaan korrekte spelling na.
 - a) Sal julle asseblief **seker maak dat ons nie laat vir ons vlug is nie?**
 - b) Mag ons asseblief **op die lughawe rondloop?**
 - c) Nomsa, mag Kali **jou help?**
 - d) Leonardo, mag ek maar **eerlik wees met jou?**
 - e) Leonardo, sal jy **gou my tas in die kar gaan bêre?**

2.
 - a) Die kinders **moes** al vroeg gepak gewees het.
 - b) Die tasse **word** in die katebak gesit.
 - c) Leonardo sê vir Nomsa dat sy een paar skoene **moet** uithaal.
 - d) Nomsa **het** nie lus gelyk om haar goed uit die tas te haal nie.
 - e) Al die kinders **sal** die middag na die lughawe vertrek.

Skeibare/deeltjiewerkwoorde (bl. 78–79)

1. Enige antwoorde – let op die konteks. Gaan korrekte spelling na.
 - a) Ek **haal** die boeke **uit** my tas.
 - b) Die speurder **los** die moordsaak **op**.
 - c) Tara **maak** die deur van die motor toe.
 - d) Nomsa **pak** al haar mooi skoene **in** haar tas.

- e) Ek het my skoene vreeslik lief.
- f) Sy maak haar kamer skoon.

2.

- a) Nomsa het Tara met kwaai oë aangegluur.
- b) Hulle het al Nomsa se skoene uitgepak.
- c) Ek het my selfoon uitgehaal.
- d) Oom Roberto het die kinders voor die hotel opgelaa.
- e) Ons het die probleem opgelos.

Onskeibare werkwoorde (bl. 79–80)

1.

- a) Nomsa het aanvaar dat Leonardo haar wou help.
- b) Leonardo het die tas begin uitpak.
- c) Zak het Kali onderbreek om haar 'n vraag te vra.
- d) Oom Roberto het die kinders voor die hotel ontmoet.
- e) Nomsa het haar humeur verloor.
- f) Nomsa se stem het in die gange weergalm.

Deelwoorde

Teenwoordige/onvoltooide deelwoorde (bl. 80–81)

1.

Die a. vlieënde skoene gaan lelik verniel. Tara se b. rollende oë gaan vir Nomsa kwaad maak. Haar c. sprankelende klere is te veel vir die tas. Die d. wagtende oom Roberto gaan sonder hulle ry. Die e. staande bagasie vergader stof. Die f. laggende Leonardo het aangebied om te help. Die g. gebreekte haardroër lê op die vloer.

Swak verlede deelwoorde (bl. 80–81)

1.

- a) Nomsa wil nie haar gekoopte skoene los nie.
- b) Die uitgehaalde goed mag nie saamgaan nie.
- c) Die opgeloste probleem hou hulle nie meer op nie.
- d) Nomsa bêre die gegrypste skoene in haar tas.
- e) Leonardo sê dat die gepakte tasse in die katebak is.
- f) Die genoemde items moet by die hotel agter bly.

Sterk verlede deelwoorde (bl. 80)

1.

- a) Nomsa tree soos 'n bedorwe brokkie op.
- b) Die maats staan met geboë hoofde terwyl Leonardo die probleem oplos.
- c) Nomsa was gebroke toe sy haar skoene moes agterlaat.
- d) Leonardo was vasbeslote om vir Nomsa te help.
- e) Dit is verbode om messe en skêre op 'n vliegtuig te neem.
- f) Nomsa is gaande oor haar nuwe skoene.
- g) Die kinders hoop om gekookte kos by die huis te eet.
- h) Leonardo sal eerder gekerfde biltong wil eet, hy is ook mal oor gebraaide vleis.
- i) Gelukkig het vliegtuie bespreekte sitplekke, anders moes hulle op die vlerk sit.

Koppelwerkwoorde (bl. 82–83)

1. Enige korrekte antwoord. Voorbeelde:
 - a) Nomsa is 'n **bedorwe brokkie**.
 - b) Die klere word **in die wasgoedmandjie gegooi**.
 - c) Haar oom blyk **haastig te wees om weg te kom**.
 - d) Die skoene is **baie duur**.
 - e) Die bagasie word **hardhandig in die kattedak gegooi**.
 - f) Dit skyn **dat die nuwelinge moontlik laat kan wees**.

Sinne met die werkwoorde “het” en “is” (bl. 83–84)

1.
 - a) Verlede tyd: Nomsa het baie skoene in haar tas gehad.
Toekomende tyd: Nomsa sal baie skoene in haar tas hê.
 - b) Verlede tyd: Die kinders was almal laat vir die vlug.
Toekomende tyd: Die kinders sal almal laat vir die vlug wees.
 - c) Verlede tyd: Oom Roberto het 'n groot motor gehad.
Toekomende tyd: Oom Roberto sal 'n groot motor hê.
 - d) Verlede tyd: Almal was haastig en wou by die lughawe kom.
Toekomende tyd: Almal sal haastig wees en sal by die lughawe wil kom.
 - e) Verlede tyd: Leonardo was supervinnig en het Nomsa gehelp om haar probleem op te los.
Toekomende tyd: Leonardo sal supervinnig wees en sal Nomsa help om haar probleem op te los.

Sinne met werkwoorde “ken” of “weet” (bl. 84)

1.
 - a) Nomsa (ken/weet) dat al haar skoene nie in die tasse gaan inpas nie.
 - b) Leonardo (ken/weet) vir Tara, daarom moet hy gou besluit.
 - c) Ek (ken/weet) nie al die mense nie, maar ons moet almal saam vlieg.
 - d) Hoekom (ken/weet) die kinders nie dat hulle wag nie?
 - e) Ek (ken/weet) dat Leonardo vinnig kan beweeg, want ek (ken/weet) hom al jare lank.

Tye van werkwoorde (bl. 84–85)

1.
 - a) Nomsa druk die skoene teen haar lyf vas.
 - b) Jou tas is twee kilogram te swaar.
 - c) Nomsa moet vir Leonardo luister.
 - d) Nomsa het baie klere in haar tas.
 - e) Jy moet 'n paar goed uithaal.
2.
 - a) My oupa se gastekamer sal alles hê wat jou hartjie begeer.
 - b) Jou tas sal twee kilogram oorgewig wees.
 - c) Leonardo sal die tasse optel en (sal) na die kar toe loop.

- d) Jy sal regtig nie al hierdie goed nodig hê nie.
- e) Die foon sal net twee keer lui voor Zak (sal) antwoord.

Bywoorde van tyd, wyse en modaliteit en plek (bl. 85–86)

1. Enige van die volgende moontlike KORREKTE antwoorde. Gaan korrekte spelling na.
 - a) Nomsa het gister skoene by daar gekoop. (MOET BYWOORD VAN PLEK EN TYD GEE)
 - b) Tara rol haar oë en gooi haar hande hoog in die lug. (MOET BYWOORD VAN WYSE GEE)
 - c) Ons staan nou kniediep in die see van klere. (MOET BYWOORD VAN WYSE EN TYD GEE)
 - d) Nomsa gryp toe die skoene hardhandig uit Leonardo se hande. (MOET BYWOORD VAN TYD EN WYSE GEE)
 - e) Dan is die probleem flink opgelos. (MOET BYWOORD VAN WYSE GEE)
 - f) Oom Roberto laai nou die tasse in die katebak. (MOET BYWOORD VAN TYD GEE)
 - g) Sy liewer/egter nie saamgaan nie. (MOET BYWOORD VAN MODALITEIT GEE)
2.
 - a) Nomsa borsel soggens haar tande.
 - b) Die kinders gaan jaarliks Parys toe.
 - c) Leonardo moet vanaand lughawe toe gaan.
 - d) Oom Roberto vergeet dikwels om binne die spoedgrens te bly.
 - e) Nomsa moes gister al haar tas uitgesorteer het.

Hersiening

Hersieningsoefening 1 (bl. 87)

1. Verstel die bande voordat jy die sak op jou rug sit.
2. Moenie elke dag al jou boeke inpak nie./Pak net die nodige boeke in.
3. Versprei die gewig eweredig./Pak swaar items onder en teen jou rug.
4. Koop 'n rugsak met 'n heupgordel.
5. Skouerbande moet breek en/of opgestop wees.
6. Gebruik albei skouerbande.
7. Jou rugsak moenie meer as vyftien persent meer as jy weeg nie.

[10]

Hersieningsoefening 2 (bl. 88–89)

2.
 - a) Onoorganklik ✓ (1)
 - b) Onoorganklik ✓ (1)

- 3.
- a) Jou rugsak het bande wat jy kan verstel. ✓ (1)
 - b) Rugsakke met kompartemente help om jou gewig eweredig te versprei. ✓ (1)
 - c) Koop 'n sak met 'n heupgordel. ✓ (1)
 - d) Dit ondersteun die skouers. ✓ (1)
- 4.
- a) Jou rug kan maklik seerkry terwyl jy in jou tienerjare groei. ✓ (1)
 - Jou rug kon maklik seergekry het terwyl jy in jou tienerjare gegroei het. ✓ (1)
 - b) Jy kan jou rugsakbande verstel as jy wil. ✓ (1)
 - Jy kon jou rugsakbande verstel het as jy wou. ✓ (1)
 - c) Die gewig is dan goed gebalanseer. ✓ (1)
 - Die gewig was dan goed gebalanseer. ✓ (1)
5. Leerder se eie sinne om verskille aan te dui. Gaan korrekte spelling na.
- a) Ek kan al my boeke in my tas pak, maar my rug sal seer word. ✓ (1)
 - Ek kon gister laat slaap. (VERLEDE TYD) ✓ (1)
 - b) Ek moet leer vir my toetse. ✓ (1)
 - Ek moes my huiswerk doen, maar ek het nie. ✓ (1)
 - c) Ek is mal oor my nuwe tas. ✓ (1)
 - Ek was van plan om 'n nuwe tas te koop. ✓ (1)
- 6.
- a) Die groeïende tiener se rug kan maklik seerkry. ✓ (1)
 - b) Tieners wonder soms waarom die ingepakte boeke so swaar is. ✓ (1)
 - c) Die opgestopte skouerbande beskerm die skouers. ✓ (1)
- 7.
- a) VERLEDE TYD: Jy moes die rugsak optel/opgetel het. ✓ (1)
 - TOEKOMENDE TYD: Jy sal die rugsak moet optel. ✓ (1)
 - b) VERLEDE TYD: Die seun het elke dag (daaglik) al sy boeke ingepak. ✓ (1)
 - TOEKOMENDE TYD: Die seun sal elke dag (daaglik) al sy boeke inpak. ✓ (1)
 - c) VERLEDE TYD: Tieners was meer aktief. ✓ (1)
 - TOEKOMENDE TYD: Tieners sal meer aktief wees. ✓ (1)
 - d) VERLEDE TYD: Jou rugsak het bande gehad wat kon verstel. ✓ (1)
 - TOEKOMENDE TYD: Jou rugsak sal bande hê wat kan verstel. ✓ (1)
- 8.
- a) Waarom pak jy daaglik al jou boeke in? ✓ (1)
 - b) Tieners dra gereeld swaar aan groot rugsakke. ✓ (1)
 - c) Dit is moontlik om die rugsak se bande te verstel. ✓ (1)
 - d) Jou rug kan maklik seerkry. ✓ (1)
9. Leerder se eie sinne. Gaan korrekte spelling na.
- a) Jy moet darem jou skoolboeke netjies inpak. ✓ (2)
 - b) Volg daagliks jou rooster getrou/presies. ✓ (2)

[30]

[TOTAAL: 40]

Hoofstuk 6: Ander woordsoorte

Begripstoets (bl. 90–93)

1. Omdat Nicola 'n tatoe kry sonder haar ma se toestemming. ✓ (1)
2. By 'n tatoeëerwinkel. ✓ (1)
3.
 - a) Agt-en-twintig ✓ (1)
 - b) Sestien ✓ (1)
4. Sy byt haar vriend se arm omdat sy bang is omdat die masjientjie al hoe nader kom. ✓
EN
Sy is bang dat dit seer gaan wees. ✓ (2)
5. 'n Tatoeëerder is iemand wat met 'n naald en ink iets op iemand se vel teken of skryf. ✓ (1)
6. Onwaar, dit is seer om vier keer gebyt te word, maar seerder om 'n tatoe te kry. ✓ (1)
7. Die tandmerke word vergelyk met ronde tandhorlosies. ✓ (1)
8.
 - a) “enkel” ✓ (1)
 - b) 'n Skoenlapper ✓ (1)
9. 100 jaar ✓ (1)
10. Dis 'n groot man (Goliat). ✓ EN Sy lyf is so vol tatoes dat dit lyk of dit ingekleur is. ✓ (2)
11. Hierdie bynaam beteken skoenlapper. ✓ (1)
12. Was altyd jou hande voordat jy aan jou nuwe tatoe raak. ✓
EN/OF
Moenie die rowe wat oor die tatoe vorm afkrap nie. ✓
EN/OF
Draai jou enkel toe in kombuisplastiek om te keer dat dit vashaak aan jou beddegoed. ✓ (2)
13. Nicola was van plan om haar tatoe aan ander mense te wys en nou moet sy dit toe hou. ✓✓ (2)
14. Nee, sy is roekeloos en dit is onverantwoordelik om onder 18 jaar oud 'n tatoe te kry. ✓ (2)
15. Leerder se eie respons met gepaste motivering, bv.
Ja, want dit dra persoonlike betekenis. ✓
OF
Nee, dit is vir ewig en jy moet baie duur betaal om dit te verwyder as jy nie meer daarvan hou nie. ✓ (1)
16.
 - a) 'n beteken dat dit nie 'n spesifieke tatoe is nie. ✓ (1)
 - b) **die** verwys na 'n spesifieke tatoe. ✓ (1)
17. Enige TWEE: agt-en-twintig, agtien, vier, tien. ✓✓ (2)

18. honderdste ✓, agtiende ✓ (2)
19. Eina! = pyn ✓ (1)
- 20.
- a) Nicola sê sy is agtien omdat sy graag 'n tatoe wil hê. ✓ (1)
- b) Hy wil weet hoe lank die man nog besig gaan wees, want hy wil nou huis toe gaan. ✓ (1)
- c) 'n Skoenlapper is haar gunstelinggedierte, daarom het sy dit laat tatoeër. ✓ (1)

[TOTAAL: 30]

Lidwoorde (bl. 93)

- 1.
- a) Nicola het na al (**die**/'n) winkels gekyk en op een besluit.
- b) Die skoenlapper is een van (**die**/'n) mooiste tatoes om te kry.
- c) Nicola byt haar vriend op (**die**/'n) arm.
- d) Nicola word (**die**/'n) vyfde Januarie agt-en-twintig.
- e) Sy wil op (**die**/'n) mooiste strand gaan lê om met haar tatoe te spog.
- 2.
- a) Ek soek 'n plek op die groot man se arms. **Nie spesifieke plek nie**
Ek soek die plek op die groot man se arms. **Spesifieke plek**
- b) Nicola trek my arm nader en soek 'n nuwe bytplek. **Nie spesifieke plek nie**
Nicola trek my arm nader en soek die nuwe bytplek. **Spesifieke plek**

Telwoorde (bl. 94–96)

1. Hy het Nicola al **baie** gewaarsku. Hy glo dit was nou al die **honderdste** keer. Nicola gryp **een** van Schmetterling se arms en byt hom. Dit was nie lank nie of Nicola byt hom vir die **soveelste** keer. Sy het nou al **vier** ronde tandhorlosies op sy arm gebyt. Toe die man klaar was, kon Schmetterling die tatoe vir die **eerste** keer sien. Nicola wou **vyftig** rand by hom leen om vir die tatoe te betaal. Sy het te **min** geld gehad. Eintlik moet Nicola **agtien** jaar oud wees om 'n tatoe te kry, maar sy het vir die man gejoj.

2.

HOOFTELWOORD	RANGTELWOORD
sewentien	laaste
agt-en-twintig	vyfde
honderd	eerste
baie	soveelste
min	middelste
verskeie	honderdste

- 3.
- Schmetterling het Nicola al (**honderd**/honderdste) keer gewaarsku dat haar ma haar gaan vrekmaak.
 - Nicola wil haar ma eers op haar (**agt-en-twintigste**/agt-en-twintig) verjaarsdag vertel van haar tatoe.
 - Nicola se (**agtiende**/agtienste) verjaarsdag is nog (tweede/**twee**) Oktobers ver.
 - Schmetterling het (**baie**/min) kere gedink oor wat sy pa sou doen as hy met (**een**/baie) tatoe by die huis moes kom.
 - Nicola wou (vyftiger/**vyftig**) rand leen om vir haar tatoe te betaal.
- 4.
- Die mans op die strand het **heelwat** tatoeëermerke op hulle lywe.
 - Die grotman het net 'n **paar** tatoeëermerke op sy bo-arm.
 - Die grotman wil nie meer tatoeëermerke hê nie, die een op sy rug is sy **laaste** een.
 - Die vrou wonder seker of sy **minder** blomme moes laat tatoeër het, want die tannie dink sy is 'n tuin.

Tydsaanduiding (bl. 95–96)

- 1.
- Nicola moet vir (eenuur/**een uur**) stilsit sodat die tatoe gedoen kon word.
 - Die twee tieners moes om (**eenuur**/een uur) daar wees.
 - Schmetterling was net (**drie uur**/drie-uur) laat.
 - Vanmiddag (vyf uur/**vyf uur**) sal Natalie se ma haar tatoe sien.

Weer- en ander simbole (bl. 96)

- 1.
- Hy het vir Nicola **honderd** keer gewaarsku dat haar ma haar gaan vrek maak.
 - Hulle gaan moet gou maak, want sy moet **vyf uur** al by die huis wees.
 - As Nicola 'n groter tatoe gekies het sou sy **meer** moes betaal het.
 - 'n Groot tatoe kos **driehonderd-en-sestig rand en vyftig sent** terwyl 'n klein tatoe maar **honderd en twintig rand** kos.
 - Nicola is nog nie **agtien** nie, maar sy verjaar oor **halwe** jaar.
 - As Nicola nie laat wil wees nie, gaan sy teen **honderd-en-twintig kilometer per uur** met die motor moet jaag.
 - Die temperatuur in die tatoeëerwinkel is amper **ses-en-twintig grade Celcius**, daarom kry hulle so warm.

Tussenwerpsels (bl. 96–97)

- 1.
- (Vaderland!/Sjoe!) Jou ma gaan jou vrekmaak.
 - (Ag!/Oi!) Moenie jou bekommer nie.
 - (Sjoe!/Foetog!) Die plek het nie eens haar ID gevra nie.
 - (Eina!/Hoera!) Die tatoeëernaald maak seer.
 - (Wat?!/Aah!) Die man weet nie dat jy nie agtien jaar oud is nie?

Voegwoorde (bl. 98–100)

1.
 - a) Nicola trek my arm nader en soek 'n nuwe bytplek.
 - b) Die tatoeëerder het drake, swaarde en skilde op sy arms.
 - c) Sy vou die pamflet haastig op, want sy wil nou huis toe gaan.
2.
 - a) Jy is my heel beste buddy, daarom gee ek vir jou 'n soen.
 - b) Hy het saamgekom vir ondersteuning, nietemin moet hy nou help betaal vir die tatoe.
 - c) Sy is swaar gegrymer, nogtans lyk sy steeds agtien.
 - d) Nicola trek my arm nader; daarna soek Nicola 'n nuwe bytplek.
3.
 - a) Haar enkel sal nie ontsteek nie mits sy alles wat op die pamflet staan, doen.
 - b) Schmetterling het 'n bynaam wat Nicola vir hom gegee het.
 - c) Jou ma gaan jou vrekmaak omdat jy 'n tatoe gekry het.

Voorsetsels (bl. 100)

1.
 - a) Die ouma het 'n gieter **in** haar hand.
 - b) Die jong vrou sit **op** die stoel.
 - c) Die ouma staan **agter** die stoel.
 - d) Die stoel staan **voor** die blomme.
 - e) Die sap is **in** die glashouer.
 - f) Die jong vrou kyk **na** die rekenaar **op** die tafel.
 - g) Die boom staan **langs** die tafel.
 - h) Die water loop **by** haar skouer **af**.

Vaste voorsetsels (bl. 101)

1.
 - a) Die leier is (**aan**/op) diens by die rugbyveld.
 - b) My juffrou probeer (voor/**agter**) die waarheid kom.
 - c) Die reëls is nie (**op**/by) jou van toepassing nie.
 - d) My ma het gesê dat sy ingeteken is (**op**/met) *Beeld*.
 - e) Ek is verbaas (deur/**oor**) al die slaggate in die pad.
 - f) Tieners is deesdae (agter/**voor**) op die wa.
 - g) Sommige skrywers skryf (bo/**onder**) 'n skuilnaam.

Hersiening (bl. 101–104)

1. Enigeen kan in die tatoeëerbedryf werk. ✓ (1)
2. “winkoop” ✓ (1)
3. Enige TWEE:
Hulle kom doen jou tatoe by jou huis.
EN/OF
Hulle vergeet om ’n naald saam te bring.
EN/OF
Hulle gooi dan ’n gebruikte naald sommer in kookwater. ✓✓ (2)
4. Leerder se eie respons met gepaste motivering, bv.
Ja, want dit is gerieflik.
OF
Nee, want ek is nog nie oud genoeg nie/jy kan nie vertrou dat die persoon opgewasse is nie. ✓ (1)
5. Jy kan siektes opdoen of selfs VIGS kry. ✓✓ (2)
6. Sodat jy seker is dat jy die regte tatoe kry en nie opgeskeep sit met iets waarvan jy nie hou nie. ✓
EN
Jy moet ook seker maak dat die tatoeëerder weet wat hy doen. ✓ (2)
7. Die tatoeëerder teken ’n tatoe bo-oor jou bestaande een. Dit word mooier gemaak of ’n nuwe een word geteken om die ou een weg te steek. ✓ (1)
8. Dit is duurder en seerder. ✓✓ (2)
9. Met ’n sigaretstompie wat aanhoudend teen jou vel gedruk word. ✓ (1)
10. Jou ouers moet ’n vrywaringsvorm vir jou teken. ✓ (1)
11. As jy alkohol drink of dronk is. ✓ (1)
12. Jou vel is dan papierdun en die inkt verander in ’n loperige kol op jou vel. ✓ (1)
13.
 - a) Sestien ✓ (1)
 - b) Agtiende ✓ (1)
 - c) Ses-en-tagtig/Ses en tagtig ✓ (1)
14.
 - a) Die kunstenaar het besluit om die tatoeëermasjien te koop, want dit was ’n winkoop. ✓ (1)
 - b) Jan wil ’n tatoeëerkunstenaar wees omdat sy ma vir hom gesê het dat hy mooi kan teken. ✓ (1)
 - c) Die man kom na jou huis toe; daarna kry jy die tatoeëermerk. ✓ (1)
 - d) Ons probeer ’n standaard stel vir ons kliënte, vir ander kunstenaars en die winkel. ✓ (1)

- 15.
- a) Susan is baie in haar skik omdat sy 'n skoenlapper-tatoe gekry het. (1)
 - b) Dit is te danke aan hom dat sy die tatoe kon kry. (2)
 - c) Sy val met die deur in die huis en vertel haar ma van haar tatoe. (2)
 - d) Sy het hom met opset gebyt. (1)
 - e) Jan het sy span in die skande gesteek toe hy so geskreeu het. (1)
 - f) Hulle is op pad na hulle skool toe. (1)
- 16.
- a) Nie enigiemand kan ('n/die) tatoeëerkunstenaar wees nie. (1)
 - b) ('n/Die) naald waarmee ('n/die) tatoe opgesit word, mag nie voorheen gebruik gewees het nie. (2)
 - c) Jy moet seker maak dat jy ('n/die) beste navorsing vooraf doen sodat jy nie met ('n/die) fout vir ('n/die) res van jou lewe sit nie. (3)

17.

KOLOM A		KOLOM B	
17.1	Sjoe!	C	Iemand kan dit nie glo nie.
17.2	Ag, tog.	D	Iemand voel jammer vir die ander persoon.
17.3	Eina!	B	Iemand kry seer.
17.4	Sies!	A	Iemand hou niks van wat gebeur nie.

(4)

[TOTAAL: 41]

Hoofstuk 7: Sinsleer**Begripstoets (bl. 105–107)**

1. Dit is die kantore se nommers. ✓ (1)
2. Dokter ✓ (1)
3. 'n Pediater is 'n dokter wat kennis van kindersiektes het en kinders behandel. ✓ (1)
4. “leeg” ✓ (1)
5. 'n Dokter en sy pasiënte. ✓ (1)
6. Sylvia en haar boetie, Fransie. ✓ (1)
7.
 - a) Fransie is 'n kind, 'n pediater kyk slegs na kinders, nie grootmense nie. ✓✓ (2)
 - b) Hy is siek omdat hy opgooi, hy het sinus, sy kop is seer en sy nek is styf. ✓ (1)
8. Die dokter dra 'n wit hemp en 'n bont das, hy het 'n weglêkuif en is omtrent Sylvia se ma se ouderdom. ✓✓ (2)
9. Nee, sy suster. ✓ Sylvia kon nie haar ma in die hande kry nie, daarom het sy hom pediater toe gebring. ✓ (2)
10. r'e word uitgespreek sodat jou kleintongetjie tril. Die uitspraak van die r'e met 'n rollende geluid. ✓ (1)
11. Wanneer jy jammer sê vir iemand, vra jy om verskoning. ✓ (1)
12. Sylvia ✓ van der Merwe ✓ (2)
13. Sy spreekkamer is lig, met groot vensters en vrolike prente teen die muur. Daar is 'n boekrak met 'n ry speelgoed. ✓✓ (2)
14. “braak” ✓ (1)
15. Sylvia dink dat haar boetie meningitis het. ✓ (1)
16. 'n Kind kan lewendiger wees deur baie besig te wees en die heeltyd te speel. Lewendiger beteken ook om meer energie te hê. ✓✓ (2)
17. Fransie het gegil. ✓ (1)
18. Meningitis is 'n ontsteking van die harsing- en rugmurgvlies wat die brein laat swel en jou baie siek maak. ✓✓ (2)

[TOTAAL: 26]

Sv¹TOMPv²I: Woordorde (bl. 108–110)

- 1.
- Gister het Sylvia haar boetie na die dokter geneem.
 - Is Fransie baie siek?
 - Vinnig het die vrou se dogtertjie vanoggend die dokter in sy spreekkamer gesien.
 - Daaglik gee die dokter vir sy pasiënte medisyne.
 - In die oggend voel Fransie se kop baie warm.
- 2.
- Sylvia / het / gister / haar boetie / na die dokter / geneem.
S v¹ T O P v²
 - Fransie / is / baie siek.
S v¹ M
 - Fransie / klim / af.
S v¹ P
 - Die vrou se dogtertjie / het / vanoggend / die dokter / in sy spreekkamer / gesien.
S v¹ T O P v²
 - Die dokter / help / daaglik / sy pasiënte / om beter te voel.
S v¹ T O I
 - Fransie se kop / voel / baie warm / in die oggend.
S v¹ M P
- 3.
- Môre **sal Sylvia haar boetie na die dokter neem** om uit te vind wat met hom fout is.
 - Gister **was Fransie baie siek**.
 - Die vorige dag **het Fransie afgeklim** om op die vloer te gaan lê.
 - Vandag **sien die vrou se dogtertjie die dokter in sy spreekkamer**.
 - Volgende week **sal die dokter sy pasiënte help om beter te voel**.
 - Vroeër **het Fransie se kop baie warm gevoel**.

Onderwerp, voorwerp en gesegde (bl. 110–111)

1.

- a) Dr. A.J. Fourie is 'n pediater.
- b) Dr. A.J. Fourie het 'n spreekkamer by die hospitaal.
- c) Ek hoor stemme agter die spreekkamerdeur.
- d) Ek gaan sit dankbaar op 'n sagte leunstoel.
- e) Sy hou Fransie styf teen haar lyf vas.
- f) Fransie sal sy karretjie op die grond gooi.
- g) Die dokter het 'n wit hemp aangehad.
- h) 'n Vrou stap uit met 'n klein dogtertjie op haar heup.
- i) My boetie het opgegooi.
- j) Die vrou kan die deftige stoel skoonmaak.
- k) Ek sal dit skoonmaak.
- l) Sy soek handdoekpapier om die braaksel skoon te maak.
- m) Die vrou en dogtertjie verdwyn by die deur uit.

Byvoeglike en bywoordelike bepalinge (bl. 111–112)

1.

- a) Hulle stap elke oggend na die dokter se spreekkamer toe.
VERLEDE TYD: Hulle het elke oggend na die dokter se spreekkamer toe gestap.
TOEKOMENDE TYD: Hulle sal elke oggend na die dokter se spreekkamer toe stap.
- b) Die moeë seuntjie slaap in sy bed./Die seuntjie slaap in sy gemaklike bed.
Slaap die moeë seuntjie in sy bed?/Slaap die seuntjie in sy gemaklike bed?
- c) Die hulende kind soek sy sagte speelding.
Die hulende kind soek sy sagte speelding in sy arms.
- d) Sylvia is nou 'n bekommerde sussie langs haar boetie se bed.

Byvoeglike en bywoordelike bysinne (bl. 113–114)

1.

- a) Dr. A.J. Fourie wat by die hospitaal werk, is 'n pediater.
- b) Dr. A.J. Fourie het 'n spreekkamer wat op die derde verdieping is.
- c) Ek hoor stemme wat soos grootmense s'n klink agter die spreekkamerdeur.
- d) Ek, wat al vroeg vanoggend vroeg wakker was, gaan sit dankbaar op 'n sagte leunstoel.

- e) Sy hou vir Fransie, wat nie lekker voel nie, styf teen haar lyf vas.
 f) Fransie sal sy karretjie, wat rooi is, op die grond gooi.
- 2.
- a) Terwyl die dokter in sy spreekkamer was, het hy pasiënte gesien.
 b) 'n Vrou stap asof sy baie haastig is.
 c) My boetie het opgegooi waar die dokter se stoel staan.
 d) Die vrou kan die sagte leunstoel skoonmaak wanneer sy haar skoonmaakmiddels gekry het.
 e) Die vrou en dogtertjie verdwyn deur die deur waarop die plakkate is.
3. Leerder se eie bysinne – gaan korrekte spelling en konteks na.
- a) BYVOEGLIKE BYSIN: Fransie wat gewoonlik 'n lewendige seuntjie is, is siek.
 BYWOORDELIKE BYSIN: Fransie is siek waar hy op die dokter se bed lê.
- b) BYVOEGLIKE BYSIN: Sylvia sit in die wagkamer wat al van vroeg af oop is.
 BYWOORDELIKE BYSIN: Sylvia sit in die wagkamer asof sy 'n standbeeld is.
- c) BYVOEGLIKE BYSIN: Fransie, wat huilerig is, het baie pyn.
 BYWOORDELIKE BYSIN: Fransie het baie pyn, want hy is baie siek.

Infinitief (bl. 114–115)

- 1.
- a) Fransie behoort **dokter toe te gaan wanneer hy siek is**.
 b) Sy sussie hoef nie **die leunstoel skoon te maak nie**.
 c) Fransie probeer **om op die vloer op te gooi**.
 d) Die dokter geniet dit **om sy pasiënte te help**.
 e) Kleuters is veronderstel **om pediater te gaan sien wanneer hulle sleg voel**.
 f) Sy vat Fransie dokter toe om **medisyne vir hom te kry**.
 g) Sy loop by die spreekkamer in om **die dokter te sien**.
 h) Sylvia hou daarvan **om elke dag vir haar boetie te sorg**.
 Sylvia probeer **om elke dag vir haar boetie te sorg**.
 i) Fransie hoef nie **elke dag baie soet te wees nie**.
 Fransie haat dit **om elke dag baie soet te wees**.
 j) Hulle geniet dit **om elke Maandag dokter toe te gaan**.
 Hulle behoort **elke Maandag dokter toe te gaan**.
 k) Jy hoef net **die dokter te roep as jy sy hulp nodig het**.
 Jy behoort **die dokter te roep as jy sy hulp nodig het**.
 l) Die dokter is besig **om sy werk by sy lessenaar te doen**.

Sinne (bl. 115–117)

1.

a) Enkelvoudig	d) Enkelvoudig
b) Veelvoudig	e) Veelvoudig
c) Saamgestel	

2. Leerder se eie uitgebreide sinne, bv.
 - a) Die deur, wat laaste in die gang is, staan op.
 - b) Die dokter is 'n man op wie 'n mens kan staatmaak.
 - c) Die stoel waarop jy sit, is vuil.

3.
 - a) Die vrou en dogtertjie verdwyn by die deur uit, want hulle afspraak is afgehandel.
 - b) Fransie reageer nie omdat hy in baie pyn is.
 - c) Fransie skree toe die dokter aan sy bene vat.

4.
 - a) Ek het nie sy koors gemeet nie. Hy is vuurwarm.
 - b) Fransie lê styf teen my bors. Dit voel of hy in my gaan insmelt.

Tipes sinne (bl. 118–119)

1.

a) Vraagsin (V)	h) Bevelsin (B)
b) Stelsin (S)	i) Uitroepsin (U)
c) Uitroepsin (U)	j) Bevelsin (B)
d) Vraagsin (V)	k) Uitroepsin (U)
e) Bevelsin (B)	l) Vraagsin (V)
f) Stelsin (S)	m) Stelsin (S)
g) Vraagsin (V)	

2.
 - a) Dr. A.J. Fourie is 'n pediater.
 - b) Het dr. A.J. Fourie 'n spreekkamer by die hospitaal?
 - c) Jy moet Fransie styf teen jou lyf vashou.
 - d) Sal Fransie sy karretjie op die grond gooi?
 - e) Gaan jy uit?
 - f) Sy soek handdoekpapier om mee skoon te maak.

Tye (bl. 119–120)

1.

a) Teenwoordige tyd	d) Teenwoordige tyd
b) Toekomende tyd	e) Verlede tyd
c) Teenwoordige tyd	f) Toekomende tyd

2.
 - a) VERLEDE TYD: Sylvia het 'n jonger boetie gehad.
TOEKOMENDE TYD: Sylvia sal 'n jonger boetie hê.
 - b) VERLEDE TYD: Die dokter het gister uitgevind wat met Fransie fout was.
TOEKOMENDE TYD: Die dokter sal môre uitvind wat met Fransie fout is.
 - c) VERLEDE TYD: Sylvia was Fransie se ouer suster.
TOEKOMENDE TYD: Sylvia sal Fransie se ouer suster wees.
 - d) VERLEDE TYD: Sylvia het haar boetie toe in die spreekkamer hoor huil.
TOEKOMENDE TYD: Sylvia sal haar boetie later in die spreekkamer hoor huil.
 - e) VERLEDE TYD: Sylvia het vir die dokter gesê sy was jammer.
TOEKOMENDE TYD: Sylvia sal vir die dokter sê sy is jammer.
 - f) VERLEDE TYD: Die mediese fonds het die rekening betaal.
TOEKOMENDE TYD: Die mediese fonds sal die rekening betaal.

Ontkenning (bl. 121–122)

1.
 - a) Sylvia loop nie vinnig na kamer 27 nie.
 - b) Dr. Fourie het niemand in sy spreekkamer nie.
 - c) Die dokter help nooit sy pasiënte in die oggend nie.
 - d) Niemand hou van hierdie dokter nie omdat hy nie vriendelik is nie.
 - e) Hierdie dokter het geen sitplek in sy spreekkamer nie.
 - f) Fransie sit nie op Sylvia se skoot nie.

2.
 - a) Nee, Sylvia het nie na die pediater toe gegaan nie.
 - b) Nee, Fransie sal nog nie die dokter sien nie.
 - c) Nee, die dokter het niemand in sy spreekkamer nie.

- d) Nee, Fransie gooi nie by die tafel op nie.
- e) Nee, die dokter bel nooit iemand om te kom skoonmaak nie.

Direkte en indirekte rede (bl. 122–124)

1.
 - a) Sylvia sê dat haar boetie opgegooi het.
 - b) Dr. Fourie sê dat hy iemand sal kry om te kom skoonmaak.
 - c) Sylvia sê dat sy dit nou sal skoonmaak.
 - d) Die dokter vra of hulle asseblief in sy spreekkamer kan instap.
 - e) Sylvia vra vir die dokter wat fout met haar boetie is.
 - f) Die dokter sê bejammerend dat haar boetie meningitis het.
 - g) Sylvia sê dat sy dikwels haar boetie met huiswerk gehelp het.
 - h) Die dokter sê dat dit 'n jammerte is.
 - i) Die dokter beveel haar om dadelik hospitaal toe te gaan.
 - j) Sylvia sê verbaas/geskok dat sy dit nie kan glo nie.
2.
 - a) Sylvia sê: “Ma, boetie het by die spreekkamer opgegooi.”
 - b) Sy vra: “Dokter, het jy vir my 'n lap?”
 - c) Die dokter vra: “Sylvia, is jou boetie siek?”
 - d) Sylvia se boetie skreeu: “Eina, dit is seer!”
 - e) Sylvia sê: “Ek het 'n ma en 'n dogtertjie by die spreekkamer gesien.”

Lydende en bedrywende vorm (bl. 125–126)

1.
 - a) Haar boetie word deur Sylvia in haar arms gedra.
 - b) Sy speelgoed is gister deur Fransie by die huis gelos.
 - c) Haar boetie sal deur Sylvia na die dokter toe geneem word.
 - d) Die spreekkamerdeur is deur Sylvia toegemaak.
 - e) Daar word deur Fransie op die bank opgegooi.

- f) Haar dogtertjie se hand word deur die vrou vasgehou.
- g) Die nota oor die pasiënt word deur die dokter bekyk.

Hersiening (bl. 127–129)

1. Die gedrukte weergawe ✓ en die digitale weergawe ✓. (2)
2. Gratis aflewering beteken dat jy nie enigiets sal betaal vir die item wat by jou afgelewer word nie. ✓✓ (2)
3. Vyftig persent ✓ (1)
4. R666 ✓ (1)
5. Sewe-en-twintig rand en vyf-en-sewentig sent ✓ (1)
6. Jy kan die telefoonnommer skakel ✓, 'n SMS stuur sodat hulle jou terug kan skakel ✓ of jy kan 'n e-pos stuur ✓. (3)
7. *Weg!* sal jou terugskakel. ✓ (1)
8. Elektroniese pos ✓ (1)
9. Die gedrukte weergawe is 'n papiertydskrif wat jy in jou hande kan vashou. ✓
EN
Die digitale weergawe kan op 'n rekenaar/tablet in 'n elektroniese formaat gelees word. ✓ (2)
10. Onwaar, “die aanbod is geldig vir intekenare in Suid-Afrika.” ✓✓ (2)
11. Jy betaal vir bestelde goedere voor dit afgelewer word. ✓ (1)
12. “ononderbroke” (1)
13.
 - a) Dan teken jy in op die digitale weergawe. ✓ (1)
 - b) Dan teken jy in op die gedrukte weergawe. ✓ (1)
14.
 - a) Gee die intekenaanbod 50%-afslag? ✓ (1)
 - b) Bel 087 740 1036! ✓ (1)
 - c) Die aanbod is geldig vir intekenare in Suid-Afrika. ✓ (1)
15.
 - a) Jou intekening word nie op 'n vooruitbetaalde basis voorsien nie. ✓ (1)

- b) Ons sal die betalingsinstruksies nooit aanpas nie. ✓ (1)
- 16.
- a) Daar word deur mense op die gedrukte weergawe ingeteken. ✓ (1)
- b) Die betalingsinstruksie kan deur ons aangepas word. ✓ (1)
17. *Weg!* sê vir sy lesers dat hulle op hulle tydskrif moet inteken en 50%-afslag kry. (2)
- 18.
- a) Ons bly in Italië in 'n klein dorpie in die Dolomiete. ✓ (2)
- b) Suid-Afrikaanse vriende reël ons reise in Afrika. ✓
19. Ons was die enigste Italianers op die meeste van die toere. ✓ (1)
- 20.
- a) Die toere na Suid-Afrika verloop seepglad. ✓ (1)
- b) Die toere wat na Suid-Afrika gereël word, verloop seepglad. ✓ (1)
- c) Die toere het seepglad verloop. ✓ (1)
- 21.
- a) Veelvoudige sin ✓ (1)
- b) Saamgestelde sin ✓ (1)

[TOTAAL: 37]

Hoofstuk 8: Betekenisleer**Begripstoets (bl. 130–132)**

1. Ontbyt ✓ (1)
2.
 - a) 'n Fossiel is 'n dier of plant wat duisende jare gelede geleef het, wat in die aarde oorgebly het en hard soos rots geword het. ✓ (1)
 - b) Die bejaardes ✓ (1)
3. 'n Seremonie waartydens nuwe leerders by 'n skool ingelyf word. ✓ (1)
4.
 - a) Dat oom Tienie varke het wat nie almal in hulle hok is nie. ✓ (1)
 - b) Oom Tienie is nie by sy volle verstand nie. ✓ (1)
5. Elton het 'n seer toon. ✓ (1)
6. Hy het gedink hy moet die matrone reghelp omdat hy gedink het sy het sy naam verkeerd gesê of vergeet. ✓✓ (2)
7. Wegneemete ✓ (1)
8. 'n Kind wat loop en eet se derms koek. ✓ (1)
9. Dit is iets wat gesê word van iemand wat ongeskik is, veral met ouer mense. In hierdie konteks word *parmantig* (*cheeky*) bedoel. ✓ (1)
10. Sardientjies is vissies wat styf teen mekaar in 'n blikkie ingepas word. Dit beteken dat Elton styf tussen die tannies en 'n loopraam sit. ✓ (1)
11. Hulle sal nie baie gelukkig wees nie, hulle sal dit as 'n belediging sien. ✓ (1)
12. Julle sal nog die vrugte pluk van hierdie boetie-boetie-spelery.
Julle sal nog die vrugte pluk – die resultate kry van wat jy gedoen het. ✓
EN
Boetie-boetie (met mekaar) speel – dik vriende wees of oorvriendelik wees om voordeel te trek. ✓ (2)
13. Oom Tienie is 'n baie suur, onvriendelike persoon wat nooit glimlag nie. ✓ (1)
14. Leerder se eie respons, bv. Dit is ongewoon vir 'n jong seun om in 'n sentrum vir bejaardes te woon, want hy word gereeld oor die vingers getik en oom Tienie boelie hom. ✓ (1)
15.
 - a) Vriendelik ✓ (1)
 - b) Oud ✓ (1)
 - c) Stadig ✓ (1)

[TOTAAL: 20]

Letterlike en figuurlike betekenis (bl. 133)

1.
 - a) LETTERLIKE BETEKENIS: Daar lê 3 500 mense in kiste onder die grond.
 - b) FIGUURLIKE BETEKENIS: Die bestuurder het 3 500 mense wat vir hom werk.

2.

<ol style="list-style-type: none"> a) Figuurlik b) Figuurlik c) Figuurlik d) Figuurlik e) Figuurlik 	<ol style="list-style-type: none"> f) Letterlik g) Letterlik h) Figuurlik i) Figuurlik j) Figuurlik
--	--

Idiomatiese uitdrukings (bl. 134–136)

1.

	IDIOMATIESE UITDRUKKING
a)	Dis 'n blou Maandag .
b)	Die aap uit die mou laat.
c)	Dit is so skoon daar, jy kan van die vloer eet .
d)	My vingers jeuk om dit te doen.
e)	Die bure trap al weer op haar tone.
f)	Die vis wil nie byt nie.
g)	Hy laat nie gras onder sy voete groei nie.
h)	Hy maak geld soos bossies .
i)	Dit het in die jaar toet gebeur.
j)	Sakke vol geld hê.
k)	Daar is 'n slang in die gras .

2.
 - a) Al dra 'n **aap** 'n goue ring, hy is en bly 'n lelike ding.
 - b) Nuwe **besems** vee skoon.
 - c) Hoë **home** vang die meeste wind.
 - d) Die een se dood is die ander se **brood**.
 - e) Kyk so 'n **doring**.
 - f) Alle grappies op 'n **stokkie**.
 - g) Dit is vir my **Grieks**.
 - h) Die **hef** in die hande hê.
 - i) Om oor die hond se **stert** te wees.
 - j) Jou kop in 'n **bynes** steek.

3.

KOLOM A IDIOMATIESE UITDRUKKING		KOLOM B BETEKENIS	
3.1	Lang vingers hê.	G	Om ander se besittings te steel.
3.2	Die hasepad kies.	D	Maak dat jy vinnig wegkom.
3.3	Die leueaandeel kry.	A	Die grootste/die belangrikste gedeelte kry.
3.4	Lont ruik.	F	Agterdogtig wees.
3.5	Dis neusie verby.	B	Die kans is verby.
3.6	Jakkals prys sy eie stert.	H	Om met jouself te spog.
3.7	Na iemand se pype dans.	C	Alles doen wat iemand wil hê.
3.8	Die son trek water.	E	Dit word laat.

4.

- Gee 'n eerder 'n betroubare persoon die taak.
- Om gek te word.
- Om te sorg dat jy nie ondergaan nie.
- 'n Mens moet nie met 'n oop mond sit nie.
- Om nie openlik kant te kies nie./Jy is nie meer kind nie, maar jy is ook nie 'n grootmens nie.
- Die juffrou raas met iemand.
- Om sonder reëls te kere te gaan.
- In jou eie huis is jy die gelukkigste.
- Om iemand te keer om kwaad te doen.
- Die gevaarlikste of moeilikste werk (of vuilwerk) doen.

Antonieme en sinonieme (bl. 137–141)

1.

a) B. <u>afdank</u>	e) B. <u>sterk</u>
b) C. <u>uitgerus</u>	f) C. <u>verskillend</u>
c) A. <u>opsluit</u>	g) B. <u>nederig</u>
d) B. <u>helder</u>	h) A. <u>wild</u>

i) B. vriendj) A. waarheid

2.

KOLOM A		KOLOM B		ANTWOORD
2.1	aanvaar	A	soet	2.1 K
2.2	aanvallend	B	Klaas	2.2 I
2.3	bitter	C	tekort	2.3 A/F
2.4	baas	D	held	2.4 B
2.5	binne	E	slaag	2.5 J
2.6	maklik	F	soet	2.6 H
2.7	misluk	G	arm	2.7 E
2.8	oorvloed	H	holte	2.8 C
2.9	ryk	I	verdedigend	2.9 G
2.10	lafaard	J	buite	2.10 D
2.11	sterfte	K	verwerp	2.11 L
2.12	stout	L	geboorte	2.12 F/A

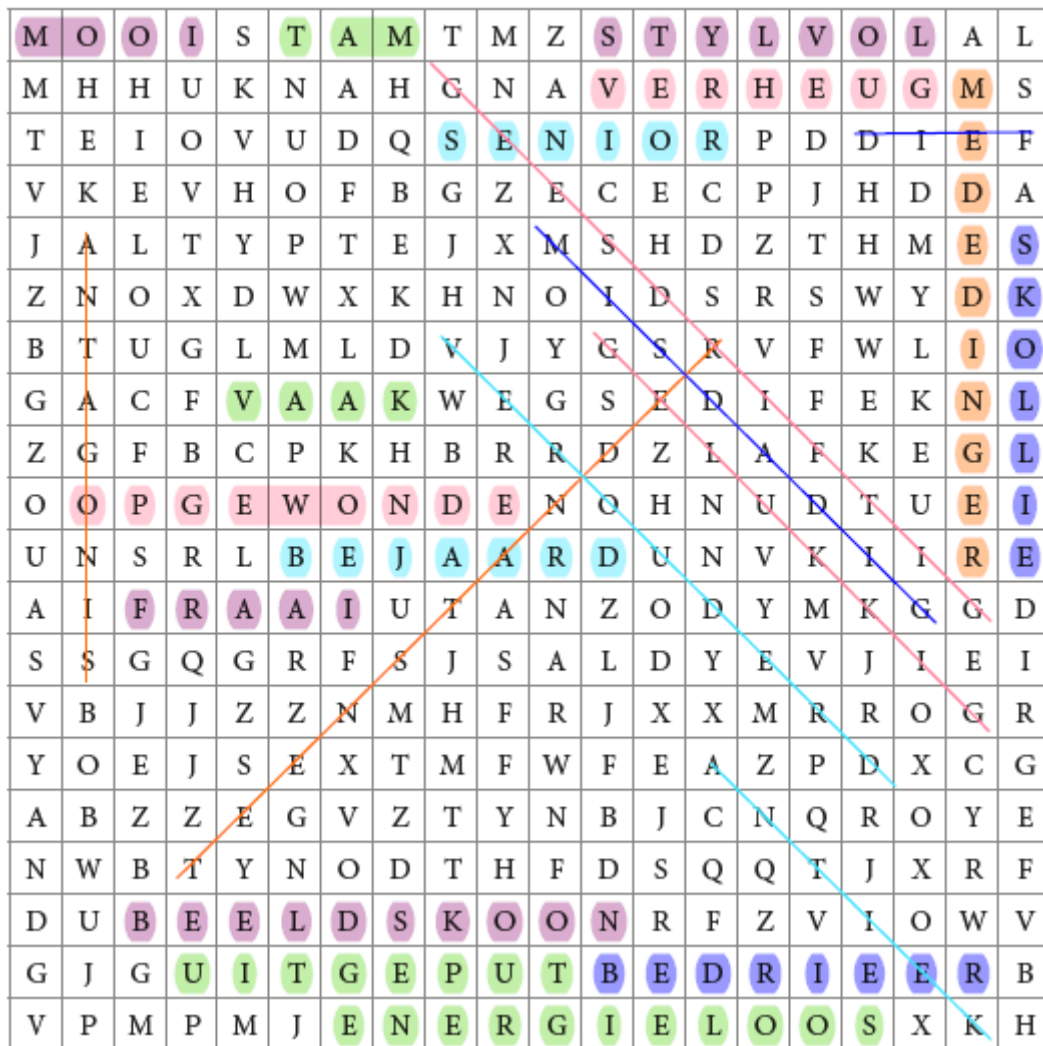
3.

- a) bejaardes
 b) kwaai
 c) matrone
 d) bejaard

- e) stiggie
 f) soldate
 g) keel

4.

moeg	aantreklik	opponent
tam	mooi	antagonis
energieloos	stylvol	mededinger
uitgeput	fraai	teenstander
vaak	beeldskoon	bestryder
skelm	oud	bly
skollie	bejaard	opgewonde
dief	senior	verheug
bedrieër	antiek	geesdriftig
misdadig	verouderd	gelukkig

5. Leerder se eie sinne wat in die konteks van die gegewe woord pas.

a) metode

wyse	stelsel	manier
------	---------	--------

Dit is goed om die stelsel te volg.

b) vlieg

sweef	hang	fladder
-------	------	---------

Voëls sweef hoog in die lug.

c) suinig

vrekkig	spaarsamig	inhalig
---------	------------	---------

Hulle ryk pa is so inhalig, hy wil nie eers betaal vir fliëk nie.

d) snaaks

grappig	komies	amusement
---------	--------	-----------

Ons het lekker gelag vir die grappige storie.

e) netjies

ordelik	agtermekaar	versorg
---------	-------------	---------

Sy pak haar goed weg, want sy hou van 'n ordelike kamer.

Homofone en homonieme (bl. 140–141)

1.
 - a) Dis kos is klaar; kom (eet/eed).
 - b) My ouma (bry/brei) die pragtigste rokkies met kleurvolle wol.
 - c) My pa is so goed, hy sal (ys/eis) aan 'n Eskimo kan verkoop.
 - d) Ek moet vroeg gaan slaap, (wand/want) ek het môre 'n toets.
 - e) Die baba (skud/skut) die bakkie lekkers.

2. Enige van die volgende moontlike antwoorde om die betekenis uit te wys.
 - a) Die kat vly haar lank uit op die sagte mat voor die kaggel.
Hierdie foto vlei ons darem, laai hom op Facebook.
 - b) My ma is mal oor bont kleure wanneer sy verf.
Daar is 'n bond gestig om renosters te beskerm.
 - c) Het jy gesien dat die reiers by die dam eiers gelê het?
Die fietsryer het die kompetisie ver gewen.
 - d) 'n Lid van die sokkerspan moet 'n nuwe stel stewels kry.
My vinger is uit lit uit.

3.

a) Homofone	e) Homonieme
b) Homonieme	f) Homonieme
c) Homofone	g) Homofone
d) Homofone	h) Homonieme

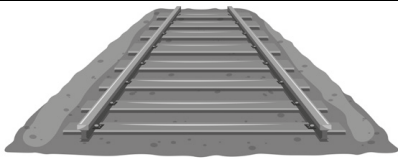

4. Enige van die volgende moontlike antwoorde om die betekenis uit te wys.
 - a) Die by steek my op die vinger.
Ek staan by die bushalte.
 - b) My pa klim op die leer.
Ek leer vir die toets.
 - c) My broer het die steel van die besem gebreek.
Die dief het my selfoon gesteel.

Poliseme (bl. 141–142)

1. Enige moontlike antwoord wat die betekenis uitwys.
 - a) Lank gelede het mense liedere op 'n luit gespeel.
Die musiek is baie luid.
 - b) Ek sit 'n hoed op my kop.
Ek klim graag teen die kop uit.

- c) My ouma gee vir my verjaardaggeld.
Jou verskoning geld nie vir my nie.
- d) Ek ken my beste vriendin goed.
My broer het sy ken stukkend geval.
- e) My vriend het gefaal om dit reg te kry.
Die landskap in Gauteng lyk vaal in die winter.
- f) Ek bly in 'n mooi land.
Die helikopter land by die lughawe.

2.

BETEKENIS 1	BETEKENIS 2	POLISEEM/WOORD
		spoor
		voer

Paronieme (bl. 143)

1. Enige moontlike antwoord wat die betekenis uitwys.
- a) Hy is 'n amptenaar by die munisipaliteit.
Die verkiesing is amptelik afgekondig.
- b) Ek besin oor my foute.
Ek versin 'n storie omdat ek nie die waarheid wil vertel nie.
- c) Ons is almal bewoners van die aarde.
Die inwoners van die woonstelblok spaar water.
- d) Die speelgoedkarretjie is gemaak van buigbare draad.
My bestuurder het 'n buigsame houding oor die ure wat ons op kantoor moet wees.
- e) Die joernalis samel feitelike inligting in.
My leerwerk is feitlik klaar.

Verwarrende woorde (bl. 143–145)

1.

a)

DEFINISIE: onbepaalde getal
ENGELSE WOORD: **a number of**

b)

DEFINISIE: 'n woord of teken wat 'n bepaalde of onbepaalde hoeveelheid voorstel.
ENGELSE WOORD: **number**

c)

DEFINISIE: al die dinge
ENGELSE WOORD: everything

DEFINISIE: al die mense
ENGELSE WOORD: everyone

d)

DEFINISIE: iets wat op betekenis dui/wat iets aantoon
ENGELSE WOORD: mean/signify

DEFINISIE: om iets te doen/sê wat iets beteken
ENGELSE WOORD: mean/imply

e)

DEFINISIE: op die ou end
ENGELSE WOORD: at last/finally

DEFINISIE: iets wat feitlik reg is
ENGELSE WOORD: actual

f)

DEFINISIE: een van baie/almal
ENGELSE WOORD: any

DEFINISIE: slegs een
ENGELSE WOORD: only

g)

DEFINISIE: om iemand te onthou wanneer jy hom/haar weer te sien
ENGELSE WOORD: recognise

DEFINISIE: om te sê dat jy iets doen/gedoen het
ENGELSE WOORD: acknowledge

h)

DEFINISIE: verlede tyd van “hoor” OF 'n klomp mense wat na dieselfde toespraak, konsert, ens., luister
ENGELSE WOORD: heard OF crowd

DEFINISIE: 'n hofsaak
ENGELSE WOORD: trial

i)

DEFINISIE: die omvang van iets
 ENGELSE WOORD: size

DEFINISIE: die groot een
 ENGELSE WOORD: large one

j)

DEFINISIE: om iets/iemand te ondersteun (werkwoord)
 ENGELSE WOORD: aid/assist/help

DEFINISIE: ONDERSTEUNING (selfstandige naamwoord)
 ENGELSE WOORD: aid/assistance/help

k)

DEFINISIE: om fisies/emosioneel in staat te wees om iets te doen
 ENGELSE WOORD: can

DEFINISIE: om moontlik fisies/emosioneel in staat te wees om iets te doen
 ENGELSE WOORD: may

Een woord vir 'n omskrywing (bl. 145–146)

1.

a) akteur	e) huis
b) aftreeoord	f) woordeboek
c) vrugte	g) seerower
d) getuie	h) spinnekop

2.

KOLOM A	KOLOM B	ANTWOORD
2.1 leuenaar	A Iemand wat hardloop as 'n sport.	2.1 F
2.2 atleet	B Jy lees tyd hierop .	2.2 A
2.3 snor	C Klein stukkies wat saam 'n prentjie vorm.	2.3 E
2.4 horlosie	D Die plek waar jou arm buig.	2.4 B
2.5 hoërskool	E Hare wat op 'n man se bolip groei.	2.5 H
2.6 legkaart	F 'n Persoon wat jok.	2.6 C
2.7 elmboog	G Deur water beweeg met jou arms en bene.	2.7 D
2.8 swem	H 'n Plek waar tieners gaan om te leer.	2.8 G

Leenwoorde (bl. 146–147)

1.

KOLOM A	KOLOM B	ANTWOORD
1.1 selfie	A Soort musiek.	1.1 G
1.2 rap	B Iemand met mooi, sagte woorde rustiger maak.	1.2 A
1.3 app	C Lank gelede	1.3 E
1.4 paai	D 'n Uitroep as iemand seerkry.	1.4 B
1.5 snob	E 'n Sageware-toepassing	1.5 F
1.6 astrant	F Iemand wat dink hy is beter as ander mense.	1.6 H
1.7 eina	G 'n Foto neem van jouself met 'n selfoonkamera.	1.7 D
1.8 toeka	H Jou sleg gedra teenoor iemand wat jou meerdere is.	1.8 C

Nuutskeppings (bl. 147–148)

1.

KOLOM A	KOLOM B
1.1 fopnuus	M fake news
1.2 aapstert	E @
1.3 moltrein	F tube/subway
1.4 hommeltuig	J drone
1.5 twiet	T tweet
1.6 flaterwater (<i>informal</i>)	G Tippex
1.7 bekbestuurder (<i>informal</i>)	H backseat driver
1.8 rugsteun	L to backup a computer file
1.9 beurtkrag	D load shedding
1.10 gonswoord	P buzz word
1.11 kuberboelie	A cyber bully
1.12 meem	N meme
1.13 greep	U byte
1.14 kuberkraker	C hacker
1.15 potgooi (<i>informal</i>)	R podcast
1.16 spiertier (<i>informal</i>)	O hunk/muscle-man
1.17 fliekvlooi (<i>informal</i>)	B film fan
1.18 hutsmerk	I hashtag (#)
1.19 rompslomp	Q red tape
1.20 rolstaaf	V scroll bar
1.21 goeterjasie (<i>informal</i>)	K gadget
1.22 lokprent	S trailer

Sleng/informele taal (bl. 148–149)

1. Enige moontlike antwoord wat die betekenis uitwys.

- Jy moet op die webblad afscroll om na die foto te kyk.
- Ek wil by die partytjie afshow.
- My broer het op sy alie geval.
- Ek soek my skoolskoene, maar dit is AWOL.
- My ma sê altyd vir my wat om te doen; sy is 'n backseat-drywer.
- Ariana Grande se nuwe liedjie is cool.
- Sal jy vir my die sout aanpass?

- h) Ons bunk die eerste periode by die skool.
 i) My ma roep my nie, my vriend het net met my geguy.

Hersiening (bl. 149–151)

1. Tennis ✓ (1)
2. Almal wil iets anders op die televisie kyk. ✓ (1)
3. Niel van Vuuren ✓ (1)
4. Dit veroorsaak probleme omdat almal van verskillende sport hou en daar is ongelukkig net een televisie in die huis. ✓✓ (2)
5. Daar is sterretjies en bewegingsmerke geteken. ✓ Die familie se gesigsuitdrukking is dui ook aan dat hulle besig is om te baklei. ✓ (2)
6. *Beeld* ✓ (1)
7. Julie ✓ (1)
8. Koop nog 'n televisie of maak beurte. ✓ (1)
9.
 - a) Blaf ✓ (1)
 - b) Die sersant-majoor blaf bevele vir die soldate. ✓ (1)
10. Rugby ✓ (1)
11.
 - a) Ouers ✓ (1)
 - b) Troeteldiere ✓ (1)
12. Weegskaal ✓ (1)
13. Die sweetmerkies wat ingeteken is, ook die uitroep van “My kind!”. ✓ (1)
14. Die pa is bekommerd dat sy seun besig is om al hoe vetter te word en dat hy nie genoeg oefening by die skool kry nie. ✓✓ (2)
15. Leerder se eie opinie en geldige motivering, bv.
 Ja, snoepies verkoop ongesonde kos en lekkernye.
 OF
 Nee, baie snoepies verkoop gesonde versnapperinge en suikervrye lekkergoed. ✓✓ (2)
16. Dit is ironies omdat hy juis snoepie toe hardloop om ongesonde kos en lekkers te gaan koop. ✓✓ (2)
17.
 - a) Die by het my seer gesteek. ✓ (1)

- b) Hy wag vir my by die deur. ✓ (1)
18. Daaglik ✓ (1)
- 19.
- a) Ek weeg my op 'n skaal. ✓ (1)
- b) Kaapstad sal seewater op groot skaal moet ontsout. ✓ (1)

[TOTAAL: 28]

JUNIE-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 151–162)**AFDELING A: LEESBEGRIP****VRAAG 1****TEKS A**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
1.1	R16 miljoen ✓	(1)
1.2	“miljoenêr” ✓	(1)
1.3	Haar bejaarde ma ✓, twee kinders ✓ en kleinkinders ✓.	(3)
1.4	Onwaar, sy was koel en kalm en het gesê sy sal die volgende dag gaan uitvind hoeveel sy gewen het. ✓	(1)
1.5	Omdat haar dogter haar gebel het om haar in te lig dat sy ’n miljoenêr is. Sy wou seker maak haar kaartjie is veilig. ✓	(1)
1.6	Sy is bang dat dit gesteel kan word en dan verloor sy haar geld. ✓	(1)
1.7	Sy het ’n baie moeilike lewe gehad in die plakkerskamp in Kaapstad. Sy wil nie teruggaan na die plek waar sy so gesukkel het nie. ✓	(1)
1.8	Sy wil vir haar en haar twee seuns elkeen ’n huis koop. ✓ Sy wil ook graag hê haar dogter moet gaan studeer. ✓	(2)
1.9	Werk al vandat sy 16 jaar oud is, sy is nou 47 jaar oud. $47 - 16 = 31$. Sy werk al vir 31 jaar. ✓	(1)
1.10	Mening, dis iets wat sy graag wil doen, maar sy het dit nog nie gedoen nie. ✓	(1)
1.11	Leerder se eie respons met gepaste motivering, bv. Ja, ondanks nuwe rykdom sal sy nooit vergeet waar sy vandaan kom nie. ✓✓	(2)

[15]

TEKS B

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
1.12	BokDag 2018 ✓	(1)
1.13	Desember ✓	(1)
1.14	Jonk van gees is hoe jy binne voel. Jou lyf mag dalk oud wees, maar in jou kop voel jy jonk. ✓	(1)
1.15	Suid-Afrika ✓	(1)
1.16	<i>Weg!, Ry & Sleep, Sarie, Landbouweekblad, Huisgenoot</i> (ENIGE 2) ✓✓	(2)
1.17	Kitaar ✓	(1)
1.18	Twee musiekgroepe (Die Heuwels Fantasties en Spoegwolf) en Bok van Blerk ✓	(1)
1.19	BokDag verwys spesifiek na BOK van Blerk. ✓ Hy sal heel moontlik die hoofkunstenaar wees. ✓	(2)

[10]

TEKS C

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
1.20	Die program wat wys hoe die loterynommers gekies word. ✓	(1)
1.21	Die ou sê dat hy R20 miljoen gewen het, hy kan dit net weet omdat hy na 'n loterytrekking gekyk het. ✓	(1)
1.22	Die man spring op en af omdat hy (ongelukkig/gelukkig/verbaas) is dat hy die lotery gewen het. ✓	(1)
1.23	Die man is ongelukkig omdat die petrol so duur is, hy voel dat dit al sy wengeld gaan opgebruik. ✓	(1)
1.24	Die man gooi (petrol) brandstof in sy motor. ✓	(1)

[5]

[TOTAAL AFDELING A: 30]

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

TEKS D

ALGEMEEN

- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
 - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
 - Indien die eerste poging in pen aangebied word, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien. Die tweede feit word geïgnoreer.
- Indien daar twee sinne by een koeëlpunt gegee word, word slegs die eerste sin nagesien.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting volgens die getal woorde wat dit voorstel getel, byvoorbeeld, d.w.s. = DRIE woorde.
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste SEWE sinne van die paragraaf nagesien.

KEN DIE TAALPUNTE SO TOE VIR DIREKTE AANHALINGS:

Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.

Punte

1–3 feite korrek – 1 punt

4–5 feite korrek – 2 punte

6–7 feite korrek – 3 punte

KEN DIE TAALPUNTE SO TOE VIR DIREKTE AANHALINGS:

Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.

Punte

6–7 aanhalings – geen punte vir taal

1–5 aanhalings – 1 punt vir taal

LET WEL

Woordtelling:

- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe getal woorde bevat (minder as 70), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie geenaliseer nie.
- Indien die maksimum woorde oorskry word, moet die nasiener tot by die laaste volsin ná die maksimum woorde nasien en die res van die opsomming ignoreer.

Wenke om te verseker dat mense van jou sal hou

Is jy alleen, eensaam en sonder vriende? Jy wil graag hê dat mense van jou hou. Maar hoe doen jy dit? Hier volg 'n paar wenke wat jou kan help.

Mense se name is belangrik. Sommige mense word kwaad as hul name verkeerd uitgespreek word. Die verkeerde uitspraak van 'n naam kan die betekenis daarvan verander. Vir baie mense verteenwoordig hul name wie hulle is. Dit is dus belangrik dat jy mense se name korrek uitspreek, veral wanneer jy met hulle praat.

Wie hou van onvriendelike mense? Onvriendelike mense skrik ander af. Die ideale manier om grense tussen oud en jonk, man en vrou en mense wat verskillende tale praat af te breek, is 'n vriendelike glimlag. Terselfdertyd oefen jy jou gesigspiere!

Mense gesels graag oor die dinge waarin hulle belangstel soos hul werk, sport, kos en stokperdjies. Dit werk wonderlik as jy met mense gesels oor die dinge waarin hulle geïnteresseerd is.

In sekere gevalle is konfrontasies onvermydelik, maar probeer sover moontlik om moeilike situasies wat tot argumente kan lei, te vermy. Hierdie vermoë word deur baie mense bewonder.

Jy moet ook leer om nie so maklik ander mense se gedrag te kritiseer nie, want mense kritiseer gewoonlik omdat hulle nie ander mense se optrede verstaan nie.

Jy wil ook graag vriende maak en mense nader trek – wees dus 'n positiewe persoon. 'n Uitstekende voorbeeld van iemand met 'n positiewe persoonlikheid was Suid-Afrika se voormalige president, Nelson Mandela.

Almal begaan foute. Wanneer jy verkeerd is, vra onmiddellik om verskoning. Dit help om enige moeilike situasie te red.

1. SPREEK MENSE SE NAME KORREK UIT (WANNEER JY MET HULLE PRAAT).
2. GLIMLAG (VRIENDELIK) VIR MENSE (OM GRENSE AF TE BREEK).
3. GESELS MET MENSE OOR HULLE STOKPERDJIES/HULLE WERK/DIE DINGE WAARIN HULLE BELANGSTEL.
4. PROBEER (SITUASIES WAT ARGUMENTE/KONFRONTASIES (KAN VEROORSAAK) TE VERMY.
5. MOENIE (ALTYD) (MET ANDER MENSE SE GEDRAG) FOUT VIND NIE./MOENIE (ANDER MENSE) KRITISEER NIE.
6. WEES POSITIEF (OM MENSE NADER TE TREK).
7. VRA (DADELIK) OM VERSKONING AS JY VERKEERD IS.

AFDELING C: TAALBEGRIP**ASSESSERINGSRIGLYNE****WOORD- EN SINSTRUKTURE**

- Spelling van eenwoord-antwoorde moet korrek wees om punte te verdien.
- Die standaardvariant geld.
- Wanneer slegs een woord as antwoord gevra word, kry die kandidaat geen punte indien die opdrag nie uitgevoer is nie. (Kandidate moenie die hele sin skryf indien daar gevra word om net die woord te skryf nie.)
- Wanneer verlede tyd getoets word, moet **ge-** as **EEN WOORD** met die werkwoord geskryf word.
- Wanneer die infinitief getoets word, moet te in verbinding met die infinitief as **TWEE WOORDE** geskryf word.
- Verder tel spelling glad nie – veral met eenwoord-antwoorde – behalwe waar spelling getoets word.
- Waar afkortings getoets word, moet die puntuasie ook korrek wees om 'n punt te verdien.
- Vir meervoudigekeuse-vrae word sowel die letter as die korrekte antwoord aanvaar.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin soos volg moet begin, moet die hele sin uitgeskryf word.
- LET WEL: Waar advertensie- en strokiesprenttegnieke gevra word, tel taal- en spelfoute nie, tensy dit die betekenis van die sin beïnvloed.
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG 3: ADVERTENSIE**TEKS E**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
3.1	<i>Volksblad</i> ✓	(1)
3.2	Die woorde is in verskillende fonts (lettertypes) getik en dit is ook aansienlik groter as die res van die advertensie. ✓✓	(2)
3.3	Intekenare ✓	(1)
3.4	Dit is 'n persoon wat nie meer werk nie en 'n pensioen ontvang. ✓	(1)
3.5	Aanlokliker ✓	(1)
3.6	C. Jy kry twee maande verniet. ✓	(1)
3.7	Vier-en-twintig ✓	(1)
3.8	'n Telefoon het 'n landlyn en kan net op een perseel gebruik word. ✓ 'n Selfoon kan rondgedra word en werk met selfoonseine. ✓	(2)

[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENT**TEKS F**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
4.1	Hulp ✓	(1)
4.2	Goeterjasie of elektroniese toestel ✓	(1)
4.3	Die man vra of sy hom dalk kan help. ✓✓	(2)
4.4	Die man het vroeg winkel toe gegaan om 'n geskenk te koop. ✓	(1)
4.5	meneer ✓	(1)
4.6	Die feit dat die ou hierdie verjaarsdaggeskenk vir homself aankoop. ✓✓	(2)
4.7	Die man sê: "Ek het die geskenk vir myself gekoop." ✓✓	(2)

[10]

VRAAG 5: ARTIKEL EN SPOTPRENT**TEKS G EN H**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
5.1	boerpot ✓	(1)
5.2	Het 'n loterywenner 'n slim plan beraam? ✓	(1)
5.3	Die vrou sal \$180 miljoen in die Supreme Ventures Super Lotto wen. ✓	(1)
5.4	Laas week het die vrou \$180 miljoen in die Supreme Ventures Super Lotto gewen. ✓	(1)
5.5	Die vrou het die Lotto gewen, daarom het sy besluit om 'n emotikon-masker op te sit. ✓	(1)
5.6	'n Loterywenner behoort 'n slim plan te beraam om haar boerpot te gaan afhaal. ✓	(1)
5.7	Volgens <i>The Jamaican Star</i> neem die vrou dié besluit weens die hoë misdaadvlakke in die land. ✓	(1)
5.8	Haar identiteit word deur die vrou beskerm met 'n masker.	(1)
5.9	'n Woordvoerder van Supreme Ventures het aan die nuusagentskap gesê: "Al hoe meer loterywenners gebruik vermomings om hul identiteit te beskerm." ✓✓	(2)
5.10.1	goeie ✓	(1)
5.10.2	vroue/vrouens ✓	(1)
5.10.3	tassies ✓	(1)
5.10.4	opgewonde ✓	(1)
5.10.5	Sy dink hulle gaan iewers heen. ✓	(1)
5.10.6	op ✓	(1)
5.10.7	weet ✓	(1)
5.10.8	niks ✓	(1)
5.10.9	leliker ✓	(1)
5.10.10	blitsvinnig ✓	(1)

[20]

[TOTAAL AFDELING C: 40 PUNTE]**[GROOTTOTAAL: 80 PUNTE]**

NOVEMBER-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 163–174)**AFDELING A: LEESBEGRIP****VRAAG 1****TEKS A**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
1.1	Albei is passievol oor diere. ✓	(1)
1.2.1	Omdat dit 'n Engelse eiernaam is. ✓	(1)
1.2.2	Sentrum vir bedreide spesies ✓	(1)
1.3	Limpopo ✓	(1)
1.4	Diere wat gevaar loop om uit te sterf. ✓	(1)
1.5	Ses ✓	(1)
1.6	Onwaar, Nienaber het die sentrum al die volgende oggend laat weet dat hulle Zian ook wil aanneem. ✓	(1)
1.7	Zoe is eintlik 'n mannetjie wat nou opgeskeep sit met 'n wyfienaam. ✓	(1)
1.8	Drie jaar ✓	(1)
1.9	Nienaber hoop dat baie mense sal opdaag om saam partytjie te hou. ✓	(1)
1.10	Mening, “hoop” – dit beteken nie dat mense wel sal opdaag nie. ✓	(1)
1.11	van naby ✓ en ver/van oral ✓	(2)
1.12	Leerder se eie respons met gepaste motivering. ✓	(1)

[15]

TEKS B

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
1.13	Enige persone wat van bordspeletjies hou. ✓	(1)
1.14	Deur die gebruik van groot fonts (lettertypes) en die woorde “vir oud en jonk”. ✓✓	(2)
1.15	Is jy slim genoeg? ✓	(1)
1.16	Om vir die leser te wys dat die speletjie gespeel word met 'n dobbelsteen. ✓	(1)
1.17	'n Bordspeletjie wat vasvraakte bevat. ✓	(1)
1.18	Blits beteken vinnig. Brein is jou denke. ✓ Kan jy vinnig genoeg dink en eerste die antwoord kry? ✓	(2)
1.19	“saamspeel” ✓	(1)
1.20	Leerder se eie moontlike veranderinge. ✓	(1)

[10]

TEKS C

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
1.21	Jy leen iets aan iemand as jy dit vir hom/haar gee om vir 'n ruk te gebruik en verwag dat hy/sy dit weer sal teruggee.	(1)
1.22	Haar oë is kwaai en haar hande is in haar sye.	(2)
1.23	R10	(1)
1.24	Leerder se eie opinie en gepaste motivering.	(1)

[5]

[TOTAAL AFDELING A: 30 PUNTE]

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****TEKS D****ALGEMEEN**

- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
 - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
 - Indien die eerste poging in pen aangebied word, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien. Die tweede feit word geïgnoreer.
- Indien daar twee sinne by een koeëlpunt gegee word, word slegs die eerste sin nagesien.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting volgens die getal woorde wat dit voorstel getel, byvoorbeeld, d.w.s. = DRIE woorde.
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste SEWE sinne van die paragraaf nagesien.

KEN DIE TAALPUNTE SO TOE VIR DIREKTE AANHALINGS:

Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.

Punte

1–3 feite korrek – 1 punt

4–5 feite korrek – 2 punte

6–7 feite korrek – 3 punte

KEN DIE TAALPUNTE SO TOE VIR DIREKTE AANHALINGS:

Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.

Punte

6–7 aanhalings – geen punte vir taal

1–5 aanhalings – 1 punt vir taal

LET WEL

Woordtelling:

- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe getal woorde bevat (minder as 70), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.
- Indien die maksimum woorde oorskry word, moet die nasiener tot by die laaste volsin ná die maksimum woorde nasien en die res van die opsomming ignoreer.

Hoe om 'n goedkoop vakansie moontlik te maak	
<p>'n Vakansie is wonderlik vir jou gesondheid en jou gees, maar dit is nie vir almal moontlik om 'n vakansie te bekostig nie. Hier volg sewe maniere om 'n goedkoop vakansie moontlik te maak.</p>	
<p><u>Jy moet eers die koste van die vakansie bereken.</u> Hierdie koste behoort vervoer, sakgeld, kos en blyplek in te sluit. <u>Daarna kan jy begin om sekere opofferinge te maak</u> om geld te spaar. Jy kan byvoorbeeld minder cappuccino's per week drink. As jy twee cappuccino's minder per week drink, bespaar jy R40. Dit is in totaal ongeveer R2 000 wat jy per jaar spaar!</p>	<p>1. STEL EERS VAS HOEVEEL DIE VAKANSIE SAL KOS.</p>
<p>Tydens die Desember- en Paasvakansie is vakansieoorde stampvol en die pryse is hoog. As dit moontlik is, <u>gaan liewers wanneer dit stiller is</u>, want dan is alles goedkoper.</p>	<p>2. MAAK VOOR DIE VAKANSIE OPOFFERINGS OM GELD TE SPAAR.</p>
<p>Het jy geweet dat sekere dinge heeltemal gratis is? Jy kan byvoorbeeld gratis by Tafelberg opgaan as dit jou verjaarsdag is en alle Suid-Afrikaanse Nasionale Parke gee jaarliks 'n week gratis toegang aan Suid-Afrikaners. <u>Soek dus na gratis geleenthede.</u></p>	<p>3. GAAN HOU VAKANSIE WANNEER DIT MINDER BESIG IS.</p>
<p><u>As jy nie duur hotelle kan bekostig nie, kan jy kampeer.</u> Daar is baie goedkoop plekke orals in Suid-Afrika waar 'n mens kan kampeer. As jy hierdie opsie kies, <u>kan jy jou eie kamptoerusting koop.</u> Dan het jy dit as jy die volgende keer weer wil gaan kampeer.</p>	<p>4. MAAK GEBRUIK VAN GRATIS AANBIEDINGE.</p>
<p>Daar is baie webtuistes wat goeie idees het vir goedkoper vakansies soos die ruil van huise. Dit sal die koste van 'n hotel uitskakel. <u>Gebruik die Internet om winskopies te soek.</u></p>	<p>5. JY KAN KAMPEER OM HOTELKOSTE TE SPAAR.</p>
<p>Met hierdie raad hoef jy nie net oor 'n vakansie te droom nie!</p>	<p>6. JY KAN JOU EIE KAMPTOERUSTING KOOP OM LATER WEER TE GEBRUIK.</p>
	<p>7. SOEK NA GOEDKOOP VAKANSIE-IDEES OP DIE INTERNET.</p>

[10]

AFDELING C: TAALBEGRIIP**VRAAG 3: ADVERTENSIE****TEKS E**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
3.1	Toegangsfooï is R20 per persoon (nie per per persoon nie) ✓	(1)
3.2	mark ✓	(1)
3.3	Tafels met kos en ander items wat verkoop word. ✓✓	(2)
3.4	Dertien ✓	(1)
3.5	Die sterre en maan beklemtoon dat dit 'n AANDmark gaan wees. ✓	(1)
3.6	Jou ✓	(1)
3.7	Don - der – dag - aand ✓	(1)
3.8	Volksblad sê dat mense die aand saam met hulle moet kom geniet. ✓	(1)

[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENT**TEKS F**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
4.1	by die huis moet bly ✓	(1)
4.2	Hector vra wat hy nou met sy duime gaan maak. ✓✓	(2)
4.3	Kortboodskapdiens ✓	(1)
4.4	Jeremy het gister SMS'e in die kar gestuur. ✓	(1)
4.5	Want Hector is meer gepla oor die selfoon weggeneem is en dat sy duime nou nie 'n werk gaan hê nie. ✓Hy is glad nie omgekrap dat Jeremy SMS'e gestuur het terwyl hy bestuur het nie. ✓	(2)
4.6	Het hulle my selfoon weggevat? ✓	(1)
4.7	Jeremy was gehok omdat hy SMS'e gestuur het toe hy moes bestuur. ✓✓	(2)

[10]

VRAAG 5: ARTIKEL EN SPOTPRENT**TEKS G EN H**

VRAAG	MEMORANDUM	PUNT
5.1	Het 'n jagluiperd onlangs die ma van agt welpies geword? ✓	(1)
5.2	Oulike ✓	(1)
5.3	Jy sal die jagluiperdwelpies iewers in die dieretuin sien. ✓	(1)
5.4	Jagluiperds ✓	(1)
5.5	Die Amerikaanse Vereniging van Dieretuine en Akwariums het oral navraag gedoen, maar Bingwa se werpsel is die grootste nóg wat in aanhouding grootgemaak is. ✓	(1)
5.6	Die pa van die welpies behoort binnekort terug na die White Oak-bewaringsgebied terug te keer. ✓	(1)
5.7	Jan. ✓	(1)
5.8	gesonde ✓	(1)
5.9	Steve sê dat die welpies nog vir 'n paar maande weg van die publiek af sal bly. ✓	(1)
5.10	Haar welpies word goed (deur Bingwa) versorg. ✓	(1)
5.11.1	wildbewaarder ✓	(1)
5.11.2	grootste ✓	(1)
5.11.3	die ✓	(1)
5.11.4	vasgemaak ✓	(1)
5.11.5	met ✓	(1)
5.11.6	hy ✓	(1)
5.11.7	Die jagluiperd is nie baie beïndruk met Dustin nie. ✓	(1)
5.11.8	halsband ✓	(1)
5.11.9	kolletjies ✓	(1)
5.11.10	ongelukkig ✓	(1)

[TOTAAL AFDELING C: 40 PUNTE]

[GROOTTOTAAL: 80 PUNTE]